

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

**MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN
PİYANO VE ARMONİ DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE
ARMONİ DERSİ BAŞARI DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ**

Okan ÖNDER

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Erdem ÇAĞLAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mayıs, 2019

TELİF HAKKI

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu Ek Madde 40 hükümleri çerçevesinde (Ek:22/2/2018-7100/10 md.) “*Lisansüstü tezler yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından gizlilik kararı alınmadıkça, bilime katkı sağlamak amacıyla Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından elektronik ortamda erişime açılır.*”

Araştırmacılar tezlerin tamamı veya bir bölümünü yazarın izni olmadan ticari veya mali kazanç amaçlı kullanamaz, yayınlamayaz, dağıtamaz ve kopyalayamaz. Ulusal Tez Merkezi Web Sayfasını kullanan araştırmacılar, tezlerden bilimsel etik ve atıf kuralları çerçevesinde yararlanırlar.

YAZARIN

Adı : Okan

Soyadı : ÖNDER

Bölümü : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı :Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano ve ArmoniDersine Yönelik Tutumları ve Armoni Dersi Başarı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi

İngilizce Adı :The Investigation Of The Attitudes Basic Music Education Depertmant Students Towards The Piano and The Harmony Lessons Besides Their Harmony Success Levels In Terms Of Variable Effects

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Okan ÖNDER

İmza:

KABUL VE ONAY

Okan ÖNDER tarafından hazırlanan “**Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano ve Armoni Dersine Yönelik Tutumları ve Armoni Dersi Başarı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi**” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi **Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı**’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Erdem ÇAĞLAR

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi)

Başkan: Doç. Dr. Ferit BULUT

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi)

Üye: Doç. Dr. Haluk YÜCEL

(Müzik Bölümü, Düzce Üniversitesi)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Bu tezin **Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı**’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Tarihi: __/__/__

Prof. Dr. Ali ERASLAN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

(İmza ve Mühür)

Maviye...

TEŐEKKÖRLER

Araştırmanın başlangıcından sonuna kadar bana destek veren ve araştırmada emeği geçen herkese teőekkürlerimi sunuyorum. En başta bu araştırmanın tüm evrelerinde beni yönlendiren, her türlü yardımı ve desteği esirgemeyen danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Erdem AğLAR'a teőekkür ederim. Araştırma sürecinde her zaman yanımda olan, fikir alışverişinde bulunduğum araştırmaya önemli katkılar sunan değerli dostum Ege Orçun ÇAYIR'a, tutum ölçeklerinin uygulanması konusunda bana yardımcı olan tüm arkadaşlarıma ve aileme teőekkürlerimi sunuyorum.

**MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN
PIYANO VE ARMONİ DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE
ARMONİ DERSİ BAŞARI DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Okan ÖNDER

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Mayıs 2019

ÖZ

Bu araştırmada, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik olan tutumlarının ölçülmesi ve bu tutumların, armoni-kontrpuan-eşlik dersine yönelik olan tutumları ve armoni dersi başarı düzeyleri ile ilişkisinin incelenmesi ve karşılaştırılması hedeflenmiştir. Birbirleriyle ilişkili olarak görülen piyano ve armoni dersinin müzik eğitimindeki rolü oldukça büyüktür. Bu hedef doğrultusunda, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan 2. ve 3. sınıf öğrencilerinden, ülkemizde eğitim vermeye devam eden üniversiteler arasından 5 üniversite (Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Giresun Üniversitesi) belirlenerek 153 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırma, varolan bir durumun ortaya çıkarılması hedeflendiği için betimsel tarama modelinde nicel nitelikte bir araştırmadır. Öğrencilerin piyano dersine yönelik olan tutumlarını belirlemek amacıyla; Tufan ve Güdek'in (2008) geliştirmiş olduğu geçerli ve güvenilir($\alpha=0.97$) "Piyano Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Öğrencilerin armoni dersine yönelik olan tutumlarının belirlenmesinde ise Kalkandelen'in (2016) geliştirmiş olduğu (henüz yayınlanmamış olan tutum ölçeğine güvenilirlik testi yapılarak $\alpha=0.89$ değeri bulunmuştur) "Armoni Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Öğrencilerin armoni-kontrpuan-eşlik dersi başarı düzeylerinin belirlenmesinde 2018-2019 öğretim yılı güz dönemi not ortalamaları alınmıştır. Araştırmada edinilen bulgular sonucunda, öğrencilerin piyano

VII

dersine yönelik tutumları ve armoni dersine yönelik tutumları arasında, armoni dersine yönelik tutumları ve armoni-kontrpuan-eşlik dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Öte yandan öğrencilerin piyano ve armoni dersine yönelik tutumları arasında üniversite değişkeni bakımından anlamlı fark olduğu, armoni dersine yönelik tutumları arasında sınıf değişkeni bakımından anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler : Piyano Dersi, Armoni Dersi, Tutum, Tutum Ölçeği.

Sayfa Sayısı : 70

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Erdem ÇAĞLAR

**THE INVESTIGATION OF THE ATTITUDES BASIC MUSIC
EDUCATION DEPARTMENT STUDENTS TOWARDS THE
PIANO AND THE HARMONY LESSONS BESIDES THEIR
HARMONY SUCCESS LEVELS IN TERMS OF VARIABLE
EFFECTS**

MS Thesis

Okan ÖNDER

ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

May 2019

ABSTRACT

In this study, it is aimed to measure the attitudes of basic music education department second and third students towards the piano lesson and to examine and compare the relationship of these attitudes towards the harmony lessons and their harmony success levels. The piano and the harmony lessons, which are thought related together are quite significant in the music education. In the way of this target, 5 universities (Ondokuz Mayıs University, Gazi University, Marmara University, Gaziosmanpaşa University, Giresun University) were selected from the 2nd and 3rd grade students who are studying in the 2018-2019 academic year 153 students have been reached. The research is a quantitative study in the descriptive survey model as it is aimed to reveal an existing situation. In order to determine the attitudes of the students towards Piano course; it is used a valid and reliable 'The Piano Course Attitude Scale' ($\alpha=0.97$) which is developed by Tufan and Güdek (2008). The Attitude Scale for Harmony Course" which was developed by Kalkandelen (2016) was used to determine the attitudes towards harmony course ($\alpha= 0.89$ was found to be applied to the attitude scale which has not been published yet). In the determination of students' level of success in harmony-counterpoint course, 2018-2019 fall semester grade point averages were taken. As a result of the findings of the study, it was determined that there was a significant relationship between the

attitudes of the students towards the piano lesson and their attitudes towards the harmony course, their attitudes towards the harmony course and their level of harmony-counterpoint lesson. On the other hand, it was found that there was a significant difference between the attitudes of the students towards the piano and harmony course in terms of the university variable, and there was a significant difference between the attitudes towards harmony course in terms of the class variable.

Key Words : Piano Lesson, Harmony Lesson, Attitude, Attitude Scale.

Number of Pages : 70

Advisor : Dr. Öğr. Üyesi Erdem ÇAĞLAR

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI	II
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	III
KABUL VE ONAY	IV
TEŞEKKÜRLER	VI
ÖZ.....	VII
ABSTRACT	IX
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
I. GİRİŞ	1
1.1 Araştırmanın Problemi.....	3
1.1.1 Alt Problemler	3
1.2 Araştırmanın Amacı.....	3
1.3 Araştırmanın Önemi	4
1.4 Sayıtlar	4
1.5 Sınırlılıklar	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
II. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	5
2.1 Ülkemizde Müzik Eğitimi	5
2.2 Piyano Eğitimi.....	7
2.3 Armoni Eğitimi	9
2.4 Mesleki Eğitim Verilen Kurumlarda Piyano ve Armoni Eğitimi	10
2.5 Tutum	12
2.6 Konuya İlişkin Yapılan Çalışmalar	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	17
III. YÖNTEM.....	17
3.1 Araştırma Modeli	17
3.2 Evren ve Örneklem	17
3.3 Verilerin Toplanması	18
3.4 Verilerin Analizi	19
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	21
IV. BULGULAR VE YORUMLAR	21
4.1 Birinci Alt Problemin Çözümlemesi.....	21
4.2 İkinci Alt Problemin Çözümlemesi.....	23
4.3 Üçüncü Alt Problemin Çözümlemesi	25
4.4 Dördüncü Alt Problemin Çözümlemesi	28
4.5 Beşinci Alt Problemin Çözümlemesi	34

BEŞİNCİ BÖLÜM	40
V. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER	40
5.1 Sonuç ve Tartışma	40
5.2 Öneriler	42
KAYNAKÇA	44
EKLER	47

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Araştırmanın Örneklem Grubu	18
Tablo 2: Piyano Dersi Tutum Ölçeği Güvenirlik Tablosu	19
Tablo 3: Armoni Dersi Tutum Ölçeği Güvenirlik Tablosu.....	19
Tablo 4: Piyano Dersi Tutum Ölçeği Sonuçları	21
Tablo 5: Armoni Dersi Tutum Ölçeği Sonuçları.....	23
Tablo 6: 2. Sınıf Öğrencilerinin Armoni Dersi Başarı Düzeyleri	25
Tablo 7: 3. Sınıf Öğrencilerinin Armoni Dersi Başarı Düzeyleri	27
Tablo 8: Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları	29
Tablo 9: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları.....	30
Tablo 10: Gazi Üniversitesi Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları	31
Tablo 11: Marmara Üniversitesi Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları	32
Tablo 12: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları.....	33
Tablo 13: Giresun Üniversitesi Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları	34
Tablo 14: Üniversite Değişkenine Göre Piyano Dersi Tutum Sonuçları.....	35
Tablo 15: Üniversite Değişkenine Göre Armoni Dersi Tutum Sonuçları.....	36
Tablo 16: Üniversite Değişkenine Göre Armoni Dersi Başarı Düzeyi Sonuçları	37
Tablo 17: Sınıf Değişkenine Göre Piyano Dersi Tutum Sonuçları.....	38
Tablo 18: Sınıf Değişkenine Göre Armoni Dersi Tutum Sonuçları	38
Tablo 19: Sınıf Değişkenine Göre Armoni Dersi Başarı Düzeyleri Sonuçları	39

SİMGELER VE KISALTMALAR

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
YÖK	Yüksek Öğretim Kurulu
MEABD	Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
OMÜ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
n	Öğrenci Sayısı
p	Anlamlılık Değeri
Akt.	Aktaran
\bar{x}	Ortalama
s.	Sayfa Sayısı

BİRİNCİ BÖLÜM

I. GİRİŞ

Sanat; insanoğlunun varoluşundan bu yana var olan, kısaca duygu ve düşüncelerin ifade ediliş biçimi olarak tanımlanan bir bilimdir. İngiliz filozof ve tarihçi Robin George Collingwood (1958) sanatı, duyguların ve düşüncelerin dışa vurma gücü olarak tanımlamıştır ve daha sonra sanat ve zanaatı birbirinden ayırarak sanatın insan zihniyle doğrudan ilişkili ve insan zihni için gerekli olduğunu savunmuştur.

Sanatın birçok dalı vardır ve müzik de bunlardan birisidir. Yapılan araştırmalar müziğin doğrudan insanın duygu, bilinç ve davranışlarının merkezi olan beyni etkilediğini göstermektedir. Müzik psikolojik ve ruhsal etkileriyle davranışsal olarak insan hayatında değişiklik yaratır. Psikolojik olarak insanın iç dünyasını etkiler. Hatta geçmişten günümüze birçok hastalığın tedavisinde kullanılmaktadır (Akkaş, 1993). Eski Yunancadan gelen ‘musike’ kelimesinin, Yunan mitolojisindeki esin perilerine verilen ‘muse’ isminin kökünden geldiği bilinmektedir. ‘Muses’ Türkçede Musalar demektir. Müzik sözcüğü ise Musa’ya ait olan bir sanat anlamı taşınmaktadır. Muselerin babaları Zeus, anneleri ise Mnemosyno’dur. Her ikisi de şarkı söyleyerek hastaları iyileştirir ve şarkıya danslarıyla eşlik ederek yaratıcı düşüncüyü ortaya koymaktadırlar (İlyasoğlu, 2003).

Çeşitli kültürlerin varoluşlarından buyana bir iletişim biçimi olarak da kullandığı müzik, aynı zamanda evrensel bir dil özelliğine sahiptir. Müzik, dilin evriminde önemli bir yere sahip olmakla birlikte grup içi etkileşim, koordinasyon ve bağlılık davranışlarında önemli işlevlerde rol oynar. İnsanların hayatındaki bilinen en temel ve en eski temellere sahip olan müzik, insanlar tarafından çeşitli alanlarda kullanılmıştır (Soysal, 2005).

Müzik insanların yaşamında önemli bir yere sahiptir. Evde, işte, okulda, arabada, doğada ve çoğu eylemde müzik, insan yaşamının her döneminde yaşamın bir parçasıdır. İnsanlık tarihi incelendiğinde, toplumların ve insanların eğitiminde güzel sanatlara ve onun bir dalı olan müziğe önemli bir yer verildiği görülmektedir. Eski Yunan'da müzik, eğitim temellerinden biri, duygularımızın dışa aktarımında ve zeka eğitiminin bir parçası olarak görülmüştür (Yıldız, 2002).

Uzun yıllardır insanların hayatlarında önemli bir yere sahip olan müzik Uçan (1997) tarafından estetik bir bütün olarak düşünülmektedir. Bu estetik bütün, duygu, düşünce ve tasarımları belli bir amaç ve yöntem doğrultusunda, yine belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleme sanatı olarak tanımlanmaktadır. Yine Uçan (1996) tarafından, bireye kendi yaşantısından yola çıkarak amaçlı ve yöntemli bir müziksel davranış kazandırma veya önceden kazanılmış olan bireyin davranışlarında yine kendi yaşantısı yoluyla müziksel değişiklikler oluşturma süreci olarak tanımlanmıştır. Müzik bir eğitim alanı olarak, bireyin zihinsel, duyuşsal, duygusal hem de kas yönünden bir bütün olarak gelişimine katkıda bulunarak bireye çeşitli yönde etkiler sağlar.

Müzik eğitimi anabilim dalları programlarında 7 dönem yer alan piyano ile 4 dönem yer alan armoni-kontrpuan-eşlik dersinin önemli görüldüğü anlaşılmaktadır (Bu program değişmiş olup önümüzdeki yıllarda farklı ders saatleri uygulanacaktır). Piyano ve armoni dersi öğrencilerin müzikal gelişimleri yönünden önemlidir. Armoni dersi içerik olarak müziğin yapıtaşları olarak düşünülebilir. Öğrenciler bu derste öğrendikleri bilgiler ile müzik hayatları boyunca gerekli olacak müzikal birikimin temelini atmış olurlar. Armoni dersi ile bağlantılı olarak düşünülen piyano dersi ise öğrencilerin piyanoyu hem müzik eğitimleri hem de öğretim hayatlarında bir materyal olarak kullanabilmesi açısından önemlidir.

Konuyla ilgili olarak Bilgin (2006), bir müzik öğretmeni adayının piyano çalgısına etkili biçimde hakim olması ile diğer müzik unsurlarının doğrudan ilişkili olduğunu savunmaktadır. Müzik öğretmeni adayının, müziksel işitme, koro, armoni gibi müzik alan derslerinde sağlam temellere sahip olması gerekmektedir. Piyano etkili biçimde kullanan, hakim olan ve çaldığı eseri çözümleyip ayrıntılı şekilde ele alan bir müzik öğretmeni adayının, özellikle öğretim hayatında ve mesleğinde piyanoyu

etkili biçimde kullanması için armoni konusunda yeterli bilgiye sahip olması gereklidir.

1.1 Araştırmanın Problemi

Müzik Eğitimi Bölümü alan dersleri içerisinde yer alan piyano ve armoni-kontrpuan-eşlik dersleri öğrenciler için önemli görülmektedir. Araştırmada öğrencilerin bu derslere olan tutumları, armoni dersi başarı düzeyleri ve aralarındaki ilişki incelenmek istenmiştir. Bu doğrultuda problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur.

Problem Cümlesi: Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano ve armoni dersine yönelik tutumları ve armoni dersi başarı düzeyleri nasıldır ve bu düzeylerde çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir fark var mıdır ?

1.1.1 Alt Problemler

Yukarıdaki temel araştırma problemine çözüm getirebilmek amacıyla aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları nasıldır?
2. 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları nasıldır?
3. 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersi başarı düzeyleri nasıldır?
4. 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersi ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersi ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında üniversite ve sınıf değişkenleri bakımından anlamlı bir fark var mıdır?
 - a) Üniversite değişkeni bakımından anlamlı bir fark var mıdır?
 - b) Sınıf değişkeni bakımından anlamlı bir fark var mıdır?

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları ve armoni dersi başarı düzeylerini belirlemek ve armoni ve piyano dersi arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak amacı ile yapılmıştır. Bu doğrultuda, iki dersin etkileşimlerini veya bağlantılarını farklı yönleriyle inceleyerek bu dersler ile ilgili bir

saptama yapmak hedeflenmiştir. Farklı üniversiteler ve sınıflardaki tutum ve başarı düzeylerindeki farklılıkların belirlenmesi ve farklı derslerin etkileşimleriyle müzik öğretmeni yetiştirme çalışmalarına katkı sağlayabilmek temel amaç olarak görülmüştür.

1.3 Araştırmanın Önemi

Müzik öğretmenliği mesleğinde armoni bilgisi ve piyano çalma becerisi eğitimin önemli hedeflerindedir. Özellikle eşikleme ve çokseslendirme boyutlarıyla piyano ve armoni becerilerinin geliştirilmesi konusundaki bazı sorulara ışık tutulabileceği düşüncesiyle araştırma önemli görülmektedir.

1.4 Sayıtlar

Bu araştırmada kabul edilecek sayıtlar şunlardır:

1. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının, çalışma yapılan üniversitelerdeki Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano ve armoni dersine yönelik düşüncelerini ortaya koymada yeterli, geçerli ve güvenilir olduğu,
2. Üniversitelerin Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin veri toplama araçlarına verdikleri cevapların doğru ve tutarlı olduğu sayıtlarından hareket edilmiştir.

1.5 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Marmara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan 2. ve 3. sınıf öğrencileri ile,
2. Piyano dersine yönelik hazırlanmış 30 soruluk tutum ölçeği ile,
3. Armoni dersine yönelik hazırlanmış 23 soruluk armoni dersi tutum ölçeği ile,
4. 2018-2019 yılı içerisinde 2. ve 3. öğrencilerine uygulanan piyano ve armoni dersi tutum ölçeklerinden alınan veriler ile,
5. Araştırmanın maddi olanakları ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

II. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Ülkemizde Müzik Eğitimi

Müzik eğitiminin temel amacını Süer, “kişilikleri oluşmuş, toplumsal yaşayışın hazzını duymuş, millî ve evrensel müzik sanatına yönelerek bilim, teknik ve güzel sanatların diğer dallarıyla birlikte müzikte de çağdaş uygarlığın yaşayıcı, uygulayıcı ve yaratıcı bir ortağı durumuna gelmiş genç kuşakların yetiştirilmesini sağlamak” şeklinde ifade etmiştir (Süer, 1980, s. 22; aktaran, Tufan ve Güdek, 2008, s. 3).

Müzik eğitimi ülkemizde genel-özengen-mesleki olmak üzere üç şekilde yürütülmektedir. Genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, alan ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, herkes için genel bir müzik kültürü aşlamayı amaçlar. Özengen müzik eğitimi, müziğe, müziğin bir dalına veya kişiden kişiye değişen müzik zevkini amatörce işlemek isteyenlere veya isteyecek olanlara yönelik olan bir davranış eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi, müzik eğitiminin bir dalına veya bir koluna mesleki yönde ilgi duyan, meslek olarak seçmek isteyen, seçen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı olan ya da öyle görünen, müziğe belli bir düzeyde yetenek ve becerisi olan kişilere yönelik olup, bu dalın veya bir bölümünün kişiye mesleki gerekliliklerini ve davranışlarını kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1994).

Ülkemizde genel müzik eğitimi ilköğretim birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar sınıf öğretmenleri tarafından verilmektedir. Eğitimin ilk basamağında verilecek olan müzik eğitiminin öğrencilerin eğitimin diğer kademelerindeki başarıları yönünden önemi büyüktür. Bu yüzden sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi ve öğretimi yönünden iyi bir birikime sahip olmaları gerekmektedir. Müzik, öğrencilere hem eğlenerek öğrenme hem de bilişsel ve duygusal hafızanın gelişimini artırma yönünden etkili bir eğitim yöntemi ve önemli bir eğitim alanıdır.

İlkokul çağındaki öğrenciler için bu denli önemli bir yere sahip olan müzik, Şentürk ve Çilingir (2012) tarafından, öğrencilerin duyuşsal, bilişsel ve özellikle de psiko-motor alandaki gelişimleri için önemli görülmektedir. Bu açıdan ele alındığında,

ilkokul çağındaki müzik eğitimi planlı, anlaşılır bir dille ve titizlikle ele alınmalıdır. İlkokul çağındaki müzik eğitimi, öğrencilerin eğitimleri boyunca her açıdan gelişimine katkı sağlamalıdır.

Müzik eğitiminin nitelikleri konusunda Kutluk (1996), bireyin ve toplumların müzik beğenisini geliştirerek ve müziksel yaşamını daha sağlıklı yapma konusunu vurgulamıştır. Bireylerin müzik eğitimi sayesinde toplumun estetik yapısının gerekliliklerini karşılamayı öğrenerek toplumsal düzeyde özel ve kendi yaşantılarında da daha mutlu yaşamaları mümkündür.

Müzik eğitimi süreci Uçan (1982) tarafından şu şekilde belirtilmiştir:

“Türkiye’de amaçlı ve düzenli müzik eğitiminin, İmparatorluk döneminde İslahat Hareketleri dönemi öncesine kadar uzanan köklü bir geçmişi vardır. İmparatorluk dönemi eğitim düzeninde en önemli eğitim kurumlarından biri olan Enderun Okulları’nda genel ve mesleki müzik eğitimi uygulandığı; ve bunu takiben geniş bir zaman kesiti içinde Tabılhane, Mehterhane ve Muzika-i Humayun’da örgün-mesleki müzik eğitimi-öğretimi yapıldığı bilinmektedir. Daha sonra 1869 yılında yürürlüğe giren Maarif-i Umumiye Nizamnamesi çerçevesinde yapılan düzenlemelerle önce kız ortaokulu ve kız öğretmen okulu programlarında, sonra bazı ilkokulların ders dışı etkinliklerinde, 1910’lu yıllarda da erkek ortaokulu ve erkek öğretmen okulu ile ilkokul programlarının bazılarında müzik dersine yer verildiği, 1917 yılında kurulan Darülelhan’da kendine özgü bir müzik eğitimi programı uygulandığı bilinmektedir.” (s. 326).

Ülkemizde lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumları inceleyecek olur isek üç farklı kurumdan bahsedebiliriz. Bu kurumlar; müziği bir meslek olarak seçmek isteyen bireylere mesleki yaşantısında gerekli olacak müzik eğitiminin gerekliliklerini ve davranışlarını vermekle yükümlüdür. Bunlar; konservatuvarlar, güzel sanatlar fakülteleri bünyesinde bulunan müzik bölümleri ve eğitim fakültesi bünyesinde bulunan güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarıdır. Konservatuvarlar; ülkemizde müzik, müzikoloji ve sahne sanatları alanında eğitim veren, temel amacı müzikal niteliği yüksek sanatçılar, yorumcular ve araştırmacılar yetiştirme olan kurumlardır. Güzel sanatlar fakülteleri müzik ve resim alanında

sanatçılar ve araştırmacılar yetiştiren kurumlardır. Eğitim fakültesi bünyesinde bulunan güzel sanatlar fakültesi bölümü müzik eğitimi anabilim dalları ise, müzikal niteliği yüksek, öğretim yöntemlerini bilen ve bu konuda çalışmalar yapmış, profesyonel müzik eğitimcileri yetiştiren kurumlardır. Ayrıca, konservatuvarların lise düzeyleri ve güzel sanatlar liseleri, müziği bir meslek olarak seçmek isteyen adayların yüksek öğretim kurumlarına geçmeden önce onlara hazırlık eğitimi veren kurumlardır.

2.2 Piyano Eğitimi

Başlangıç piyano eğitiminin temel amacı; öğrenci için gerekli olan temel bilgileri kaliteli bir biçimde öğrenciye sunmak ve öğrencinin piyanistik gelişimine temel olacak gerekli altyapıyı oluşturmaktır. Karatay'a (2016) göre piyano eğitimi, öğrencinin yaşamının her bölümünde çeşitli yönde olumlu etkiler yaratmaktadır. Öğrencinin sosyal yaşamında, kişisel gelişiminde, duygusal düşünme ve yorumlama becerisinin gelişmesinde ve derinleştirilmesinde, diğer insanlarla olan ilişkilerinde, matematik zekasının gelişmesinde ve sanatsal yönünün gelişmesinde önemli etkileri vardır. Ayrıca küçük yaşlarda alınan piyano eğitiminin; bireyin sosyal yaşamına, okul yaşamına (güzel yazı yazma kabiliyeti, arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesi), sayısal zekasının gelişimine, küçük çocuklarda önemli bir sorun olan konsantrasyon süresine, sağ-sol el uyumlu çalıştırma becerisine, özgüven kazanma ve bunun gelişimine, hızlı okuma becerisine ve beyin gelişimine önemli ölçüde katkıları olduğu düşünülmektedir.

Tufan ve Güdek'in (2008) araştırmasında piyano eğitimi, mesleki müziğin en önemli noktalarından birini kapsamaktadır. Bu eğitimin içeriği kademeli olarak, piyanoya yönelik teknik alıştırma ve etütleri, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinin örneklerini, eğitim müziği örnekleri ve piyano literatürü okul müziği ve ders içi etkinliklerde piyano ile eşlik yapabilme tekniğini kapsayan bir süreç olarak ifade edilmiştir.

Bu konuyla ilgili olarak Rauscher, Shaw, Levine, Wright, Dennis ve Newcomb, 1996 senesinde üç-dört yaşlarındaki yetmiş sekiz çocuğu incelemişler ve onları dört gruba ayırmışlardır. Otuz dördü özel piyano dersi, yirmisi özel bilgisayar dersi, geri kalan yirmi dördünden onu özel şarkı dersi alırken, on dördüne de hiç ders verilmemiştir.

Deney altı ay sürmüştür. Çocukların yaşlarına uygun dört standart test, deneyin başında ve sonunda çocuklara uygulanmıştır. Testlerde, piyano dersi alan çocukların, mantıksal belleklerinin ve algılama kabiliyetlerinin ciddi şekilde geliştiği görülmüştür (Rauscher ve diğerleri, 1997).

Piyano eğitimi, müzik eğitiminin en temel unsurlarından birisi olarak görülmektedir. Piyano eğitimi, piyano çalgısının yapısı gereği birçok unsuru ve müzikal açıdan incelendiğinde birden çok alanı içinde barındırabilen bir eğitim sürecidir. Bu süreçte; bazen eserlerin ve dönemlerin tarihsel yapısı, bazen teknik yapı karşımıza çıkmaktadır. Öte yandan bu süreç, müziğin diğer dallarıyla da ilişkili olduğu ve tümüyle piyano eğitiminin bir parçası olarak görülmektedir (Kurtuldu ve Odabaş, 2017).

Piyano eğitimi piyano çalgısının doğası gereği bazı durumlarda birebir, bazı durumlarda ise, iki veya üç kişiden oluşan grup dersi olarak verilmektedir. Öğretmen öğrenci için bir model durumundadır. Öğrenci, öğretmenin gösterdiği şekilde piyano eğitimine başlar, öğretmen öğrencinin düzeyine uygun olacak şekilde etüt ve temel parçaları belirler ve eğitim bu süreçte devam eder. Öğretmen derste ve ders dışında öğrencinin durumu ile ilgili eleştiri ve önerilerde bulunur. Bu bakımdan piyano eğitimi, öğretmen ve öğrenci ilişkisi kuvvetli olan bir eğitim sürecidir. Piyano eğitiminde öğretmen büyük rol oynar. Eğitim verilen yerin eğitime uygunluğu, piyano çalgısının kalitesi, öğretmenin eğitimsel yaklaşımı ve sosyal özellikleri oldukça önemlidir. Buna göre piyano eğitimi psikolojik ilkelere uygun şekilde gerçekleştirildiğinde daha etkili verim sağlamaktadır (Enoch ve Lyke, 1987).

Piyano eğitiminde öğretmenin rolü ve öğretmen öğrenci ilişkisinin önemini vurgulayan Kılıç (2003), öğretmenin bir konuyu anlatan, bilgi veren ve öğretilmesini kolaylaştıran birey olmasının yanı sıra, öğrencilere karşı tutumuyla, kişiliği ile, ailesine-öğrencilerine-arkadaşlarına sergilediği davranışlarla, hayata dair bakış açısı ve düşünme şekliyle öğrencilere örnek olması gerektiğini savunmuştur. Öğretmen ne kadar araştırmacı, meraklı ve dersine özen gösteren bir birey olur ise, öğrenci de o derece derse meraklı, piyano eğitiminin önemini kavramış, ilgisi ve hevesi artmış bir birey haline gelecektir. Öte yandan, piyano çalgısının kolay elde edilebilir bir çalgı olmayışı öğrencileri ve onların ailelerini endişeye sokan bir diğer faktördür.

Öğretmen, piyano çalgısının elverişli yönlerini güdülemekte zaman zaman zorlanabilir.

2.3 Armoni Eğitimi

Eski Yunancadaki “harmonia” sözcüğü armoni kelimesinin temelini oluşturmaktadır. Harmonia sözcüğü genel bir ifadeyle “uyum-ahenk-düzen” anlamına gelmektedir. Armoniyi bir müzik terimi olarak açıklamak istersek, Elhankızı’na (2012) göre armoni, birkaç sesin aynı anda duyulması ile oluşan ahenk ve bu seslerin aynı anda uyumlu biçimde duyulmasını sağlayan, seslerin kendi içerisindeki uyum ve bağlantı şekillerine göre oluşmuş akor dizilimleri olarak açıklanmıştır. Yine armoni Şen (2016) tarafından, iki veya daha fazla sesin aynı anda duyulmasıyla oluşan ses uyumu ve insan kulağını rahatsız etmeyen uyumlu sesler bütünü olarak tanımlanmıştır.

Armoni eğitimi, müziğin en temel unsurları arasında gösterilmektedir ve müzik eğitimi açısından incelendiğinde müzik ile ilgili çeşitli meslek gruplarını içeren temel derslerden birisi olarak bilinmektedir. Armoni eğitimi, teorik ve pratik olarak ikiye ayrılır. Teorik yapı bir öğrenme sürecidir ve sistematik biçimde ilerleyen bilgiler üzerine kuruludur. Pratik yapı ise becerinin kuram aşamasıyla birleşme evresidir. Armoni eğitimi bu açıdan incelendiğinde; besteciler, yorumcular, şefler ve virtüözler için gereklidir ve çok sesli müzikle bağı olan herkes için ortak bir dil olarak görülmektedir (Sevgi, 2005). Müziğin temel unsurlarından biri olan armoninin bu denli önemli olması birçok gerekliliği de beraberinde getirmektedir. Armoni eğitimi alacak bireylerin bu aşamaya gelene kadar belirli bir süreçten geçmiş olması gerekmektedir. Temel teorik bilgilerin bilinmesi ve belirli bir pratiğin de olması gerekmektedir. Bu temel gerek kitaplardan, gerekse de öğretmen-öğrenci ilişkisi ile edinilebilir ve geliştirilebilir. Konuyla ilgili olarak Cangal (1999), armoni eğitimine başlamadan önce bireyin nota bilgisi, diziler ve aralık bilgisi, tonalite ve akor bilgisi gibi müziğin belirli teorik bilgilerine sahip olması gerektiğini söylemektedir. Bunun yanı sıra, belirli bir düzeyde işitme eğitiminin de verilmesi gerektiğini vurgulayan Cangal, bireyin herhangi bir çalgıda (piyano gibi tuşlu bir çalgı olabilir) deşifre yapabilme ve belirli seviyede küçük parçaları çalabilme, solfej okuyabilme, piyano çalgısında akor geçişleri ve kadans yapabilme gerekliliğini de vurgulamıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere armoni eğitimi; piyano, işitme ve çalgı konusunda belirli

düzeyde bilgi içeren bir süreç olarak görülmektedir ve birbiriyle ilişkili olarak görülen bu unsurlar içerik yönünden de birbirleriyle bir bütünlük ve ahenk içerisindedir.

Çok seslendirmeye yönelik dersler geçmişten günümüze kadar Dikey Çok Seslendirme, Yatay Çok Seslendirme, Armoni, Kontrpuan, Armoni-Kontrpuan-Eşlik, Türk Müziği Çok Seslendirmesi gibi farklı isimlerle müzik eğitimi programlarında yer almışlardır. Ülkemizde eğitim vermeye devam eden üniversitelerin mesleki eğitim veren kurumlarında verilen armoni eğitimi öğretmen adaylarının müziksel gelişimine büyük ölçüde katkıda bulunur. Öte yandan, mesleki eğitim kaygısı gütmeyen eğitim kurumlarında (özel müzik eğitimleri, sanat evleri) verilen armoni eğitimi, müziğe özenen olarak yaklaşan bireylerde müziksel gelişimde, eser çözümleyebilmede, armonik olarak çözümlenen eserlerin icrasında önemli ölçüde fayda sağlamaktadır.

2.4 Mesleki Eğitim Verilen Kurumlarda Piyano ve Armoni Eğitimi

Ülkemizde mesleki anlamda müzik eğitimi veren kurumların başında üniversitelerin Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bölümleri ve Devlet Konservatuvarları gelmektedir. Bu kurumlarda verilen armoni ve piyano eğitiminin öğrencilerin müzikal birikiminde ve gelişiminde, mesleki açıdan incelendiğinde ise bu dersler ile ilgili olarak meslek hayatında kullanabileceği önemli bilgileri, uygulamaları ve metotları kazanma ve geliştirme sürecine önemli ölçüde katkı sağladığı düşünülebilir. Konuyla ilgili olarak Kasap (2004), MEABD' de okumakta olan öğrencilerin mesleki eğitimlerinde piyano eğitiminin yeri ve öneminin çok büyük olduğunu ve öğretmen adaylarının mesleki hayatlarında piyanoyu gerek sınıf içinde şarkı öğretiminde, şarkıları öğretirken piyano ile eşlik etmede ve öğrencilere nota öğretmede, ders dışı etkinliklerde piyano çalgısını yardımcı, destekleyici ve geliştirici bir materyal olarak kullanabileceklerini savunmuştur. Ayrıca müzik eğitimi dersleri piyano çalgısı sayesinde öğrencilere daha zevkli gelip, öğrenciler için derse katılmaya teşvik edici ortam yaratmada öğretmene yardımcı olacaktır.

Üniversitelerde mesleki olarak alınan piyano eğitimi süresince her öğrencinin öğretmenlik yaşantılarında kullanabileceği işlevsel, somut bilgi ve becerilerin

kazandırılması gerekmektedir. Konuyla ilgili olarak Bobetsky (2004) şu ifadeyi kullanmıştır:

“Müzik öğretmenleri için işlevsel piyano becerilerine sahip olmak ders içinde çok önemlidir. Müzik öğretmeni adayları ve müzik öğretmenleri için öncelikli olarak çalgıları veya piyanonun fiziki yapısı (ses genişliği) göz önünde bulundurulduğunda piyano, yeterliliği bakımından oldukça önemli bir araçtır. Eğer bir müzik öğretmeni yeterli düzeyde (kendine güvenerek) piyano çalabilir ise bunun birçok faydasını görecektir.” (s. 36).

Yine bu konuyla ilgili olarak Kıvrak’a (2003) göre, müzik öğretmeni adayı için gerekli olan en büyük ve en önemli zenginlik, köklü ve çeşitli müzik dağarcığına sahip olmayı amaçlamaktır. Çünkü bu alanda kazanılan tüm bilgi ve beceriler ileride uygulamaya dönüşeceği için, öğretmen adayının ana hedefinin gerçekleşmesinde araç olarak yararlanacağı zengin bir müzik dağarcığına gereksinimi olacaktır. Öğretmen adayı bu gereksinimlerinin piyano eşlikleriyle oluşturulmasını amaçlar ise piyano eğitimini vazgeçilmez bir ders olarak olarak görmüş olacaktır.

YÖK’ün (2007) belirttiği üzere piyano dersi, Yüksek Öğretim Kurulu 2006 lisans programında yedi yarıyıl boyunca yer almaktadır. Yedi yarıyıl boyunca lisans programında yer alan piyano dersinin içeriği, piyano eğitimi için gerekli temel davranışların kazanılması ve bu temel davranışların ardından aşamalı olarak ilerleyen konulardaki bilgileri öğrenme ve geliştirebilme, her sınıf için uygun düzeyde etüt çalışmaları yapabilme, dönemlere ait (Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş) seçilmiş eserleri çalabilme ve başta İstiklal Marşı olmak üzere, herhangi bir okul şarkısına eşlik yapabilme gibi bazı konuları kapsamaktadır. MEABD’lerin öğretim programları içerisinde piyano eğitimi, üniversiteye göre değişiklik gösterebilir. MEABD’de verilen piyano eğitiminin ders içerikleri Yüksek Öğretim Kurumu Müzik Öğretmenliği Lisans Programı’nın adı altında tanımlanmıştır. Yapılan bu tanımlara göre müzik öğretmenliği lisans programından mezun olan bir öğretmen adayının; piyano dersine yönelik temel teknik ve müzikal becerileri kazanmış, yukarıda bahsedilen müzik dönemleri hakkında bilgiye, birikime ve belirli bir repertuara sahip, sınıf içerisinde okul şarkısı eşliklerini seslendirebilecek düzeyde olması beklenmektedir. MEABD’lerdeki piyano dersleri genellikle bireysel ders

formatında yürütülmektedir. Kimi zaman ise öğretim elemanı yetersizliği, öğrencinin isteği, öğretim elemanının isteği gibi istekler doğrultusunda iki veya daha fazla kişilik dersler biçiminde de uygulanabilmektedir.

Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'ndaki müzik alan dersleri genel olarak birbirleriyle bağlantılıdır. Bu açıdan, birbirleriyle ilişkili olarak görülen piyano ve armoni dersleri öğrencilerin müzik eğitimleri ve müzik öğretmeni adaylarının yapısal ve müzikal birikimleri açısından önemli bir yere sahiptir. Armoni dersinde öğrenilen bilgiler (ton bilgisi, aralık bilgisi, solfej eğitimi, modülasyon duygusu), öğrencilerin piyano derslerini geliştirmeye yönelik işlenebilir niteliktedir ve bir eserin çözümlenmesinde, yapısal olarak döneme uygun icra edilmesinde ve eserin tonalite ve modülasyon duygusunun anlaşılmasında etkilidir (Çevik, Taviloğlu ve Canbey, 2010).

1997 programında Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında “*Piyano*” dersi yedi yarıyıl zorunlu ders iken, 2018 yılında yapılan yeni bir düzenleme ile YÖK Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının değiştirilmesiyle yalnızca birinci sınıfta zorunlu ders olarak programda yer almaktadır. “*Armoni-kontrpuan-eşikleme*” dersi ise, 2. ve 3. sınıfta zorunlu ders olarak görülmekte iken, program değişikliği ile yalnızca 2. sınıfta zorunlu ders olarak, 3. sınıfta ise “*Gitar Eğitimi ve Eşikleme*” dersi adı altında görülmektedir (YÖK,2018).

2.5 Tutum

Tutum bireylerin nesnelere, fikirlere, kurumlara, olaylara ve diğer insanlara ilişkin duygu, düşünce ve davranışlarını organize eden bir eğilimdir. İnsanlar kendilerini ilgilendiren, duygusal ve psikolojik olarak kendileriyle alakalı her şeye örneğin, bir nesneye, fikre, kültüre, bir düşünceye, her türlü ideolojiye yönelik tutum geliştirebilirler. Bu nedenle birey birçok alanda tutum sahibi olabilir ve sergilediği tutumlarda herhangi bir sınırlama yoktur (sayısal olarak). Birey kendisi için psikolojik açıdan önem duyduğu herhangi bir eyleme yönelik tutum geliştirebilir. Yani bireyin tutum geliştireceği nesnenin veya bir eylemin birey için psikolojik bir anlam ifade etmesi gerekmektedir (Çetin, 2012).

Sosyal psikolojinin araştırma konusu olan tutum, bireylerin diğer insanlara, nesnelere, düşüncelere ve davranışlara olan düşünceleri, onlar hakkındaki

değerlendirmeleri olarak tanımlanmıştır ve üç başlık altında incelenir. Bunlar; bilişsel kaynaklı tutumlar, duygulanım kaynaklı tutumlar ve davranışsal kaynaklı tutumlardır. Bilişsel kaynaklı tutumlar, tutum nesnesine olan fikirleri, görüşleri, onların artı ve eksi yönlerini içeren tepkilerdir. Kısaca hemen değerlendirip sınıflandırmamızı ve o nesneyi isteyip istemediğimizi karar vermemizi sağlar. Duygulanım kaynaklı tutumlar, nesnel olarak değil de daha çok duygusal olarak değerlendirip bir nesneyi beğenme veya beğenmeme gibi değerlendirici duyguları içeren tepkilerdir. Bu tür tutumlar, olayların mantıksal olarak değerlendirilmesine dayandırılmazlar. Daha çok duygusal mantık ve klasik koşullanma yoluyla oluştururlar. Davranışsal kaynaklı tutumlar, kişinin bir olaya veya bir nesneye kendi davranışlarını değerlendirerek onlar üzerinden verdiği tepkilerin bütünüdür (Akert, Aronson ve Wilson, 2012).

Tutum türleri şöyle bir örnekle açıklanabilir. Yurtdışına gidecek olan bir kişi giderken arabasını başka bir kişiye emanet ettiğinde, zamanın geçmesi ile ikinci kişi bütün işlerini bu araba ile yapmaya başlar. Aslında emanet edilen kişiye göre, bu arabayı diğer arabalardan ayıran farklı bir özelliği yoktur, fakat araba değerli bir kişiden emanet olduğu için endişe duyulmaktadır. Tüm bu önem arzeden endişeler bilişsel tutumu, arabaya olan bağlılık ve herhangi bir çalınma durumundan endişe duyulması ise duygusal tutumu oluşturmaktadır. Arabayı önemli olarak görünen eylemlerde kullanmak ise o arabaya olan davranışsal tutumu ifade etmektedir.

Tutumları ölçer iken farklı yöntemler kullanılmaktadır. Anastasi ve Urbina'ya (1997) göre bu yöntemlerden en sık kullanılanı tutum ölçekleridir. Tutum ölçekleri, tutumu ölçülecek kişilerin o nesne ile ilgili ifadelerle aynı fikirde olup olmadığının göstergesi ve tepkilerinin bütünüdür. Tutumları ölçmek için kullanılan ve en yaygın yöntem olan tutum ölçeklerinin çeşitli türleri vardır. Günümüzde hem kullanım kolaylığı hem de güvenilirlik açısından diğer yöntemlerden üstün olduğu için likert tipi ölçekler kullanılmaktadır (Berberoğlu, 1990).

2.6 Konuya İlişkin Yapılan Çalışmalar

Kılıç (2017), yapmış olduğu “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano Dersi İle İlgili Görüşleri” konulu çalışmasında, öğrencilerin piyano dersine ilişkin görüşlerini saptamayı amaçlamaktadır. Bu amaçla Kılıç, Balıkesir Üniversitesi

Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2016-2017 öğretim yılında öğrenim gören 40 son sınıf öğrencisini çalışma grubu olarak seçmiş ve nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemini kullanmıştır. Araştırmacı araştırmasında kendisi tarafından hazırlanan açık uçlu bir form ile verilerini toplamıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda araştırmacı sonuçlarda, piyano çalmak için gerekenler konusunda; piyano çalmayı sevmenin, düzenli çalışmanın ve piyano eğitimini bütün olarak sevmenin önemini vurgulamıştır ve öğrencilerden 28'inin piyano dersini sevdiği, 12'sinin ise piyano dersini sevmediği sonucuna varmıştır.

Sevgi, 2005 yılında yapmış olduğu "Müzik Öğretmenliği Mesleği Gereklileri Doğrultusunda Bir Armoni Eğitimi" isimli araştırmasında, müzik öğretmenliği mesleğinin gereklileri doğrultusunda bir armoni eğitiminin nasıl olması gerektiği ve o yıllarda Müzik Öğretmenliği Programları'nda bağımsız bir ders olarak yer almayan armoni eğitiminin gerekliliği konusunu vurgulayarak armoni eğitimcilerinin dikkatini çekmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda, armoni dersinin, müzik eğitimi programı için müzikle ilgili her alt disiplinde vazgeçilmez bir değer olarak görülmesi gerektiğinden, müzik öğretmeni adayları için eşliğin öneminden, programa eklenecek olan bir armoni dersinin nasıl olması gerektiğinden söz edilmiştir.

Orhan'ın (2016) Güzel Sanatlar Liseleri'nde öğrenim gören öğrencilerin piyanoda etkili çalışma durumlarını ortaya koyma amaçlarıyla yapmış olduğu, "Güzel Sanatlar Liselerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Piyanoda Etkili Çalışma Durumları" adlı yüksek lisans tezinde, 12. sınıf öğrencilerinin piyanoda etkili çalışma sürecinde temel piyano tekniklerine uygun çalma boyutu, piyanoyu teknik açıdan doğru çalma boyutu, kuramsal konuları dikkate alarak çalma boyutu, artikülasyonları doğru çalma boyutu, müzik biçimlerine dikkate alarak ve müziksel ifadeye dikkat ederek çalma boyutu hakkında bilgi sahibi olma ve bu boyutlara özen gösterme düzeylerini tespit etmiştir. Araştırma tarama modelinde betimsel bir nitelikte olup, araştırmanın çalışma grubunu İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan 12 farklı ilin güzel sanatlar lisesinden 132 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda Güzel Sanatlar Liseleri'nde öğrenim gören öğrencilerin piyanoda etkili çalışma durumuna yönelik; temel piyano tekniklerine uygun çalma, teknik açıdan doğru çalma, kuramsal

konuları dikkate alarak çalma, artikülasyonları doğru çalma ve müziksel ifadeye dikkat ederek çalma boyutuna çoğunlukla büyük ölçüde, müzik biçimlerini dikkate alarak çalma boyutuna çoğunlukla orta derecede özen göstererek çalıştıkları sonuçlarına ulaşmışlardır.

Kurtuldu ve Odabaş'ın (2017) yapmış oldukları “Piyano Öğrencilerinin Armoni Dersi Başarıları ile Deşifre Becerilerinin İncelenmesi” adlı çalışmalarında, öğretmen adaylarının piyanoda deşifre çalma becerileri ile armoni dersi başarılarının ilişkisini incelemiştir. Çalışma grubunu Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programında öğrenim gören 48 4. sınıf öğrencisi oluşturmuştur ve betimsel tarama modelinde bir çalışmadır. Öğrencilerin 2. ve 3. sınıfa ait armoni dersi başarı notları alınmıştır. Daha sonra rastgele seçilen 9 öğrenciye deşifre çalma uygulaması yapılmış olup değerlendirmeye alınmıştır ve armoni notları ile ilişkisel olarak karşılaştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin armoni dersi başarı notları ile piyanoda deşifre başarıları arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Çevik, Taviloğlu ve Canbey'in (2010) yaptıkları “Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel ve Sosyo-Ekonomik Özellikleri ile Armoni ve Piyano Derslerindeki Başarıları Arasındaki İlişkiler” adlı çalışmalarında armoni ve piyano derslerindeki başarılar çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 57 öğrenci oluşturmuştur ve araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda, öğrencilerin piyano ve armoni dersindeki başarıları, onların cinsiyetlerine bağlı olarak, öğrencilerin evlerinde piyano olup olmamasına bağlı olarak istatistiksel biçimde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Öğrencilerin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimleri onların ailelerinin gelir düzeyine bağlı olmasında anlamlı bir farklılık yoktur ve armoni ve piyano dersinin birbiriyle ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Christensen (2000) öğrencilerin piyano becerilerinin diğer dersler ile ilişkisini araştırmıştır. Çalışmada kişisel verileri, öğrencilerin lisans piyano eğitimine ilişkin verileri ve öğretimde piyano kullanımına ilişkin verileri toplamak amacı ile anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda Christensen, müzik eğitimi lisans

öğrencilerinin piyano algısını tüm alanlarda kullandığını ve erken uygulanacak piyano eğitiminin öğrenciler için yararlı olacağını tespit etmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. YÖNTEM

Bu bölümde, ilk aşamada çalışmada kullanılan araştırma modeli tanımlanmaktadır. Ardından evren ve örneklem ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Bunları takiben veri toplama araçları ve kullanılan tutum ölçekleri hakkında bilgiler verilmiş olup, son aşamada toplanan verilerin analiziyle ilgili bilgiler verilmektedir.

3.1 Araştırma Modeli

Araştırma, varolan bir durumun ortaya çıkarılması amaçlandığı için betimsel tarama modelinin kullanıldığı nicel bir araştırmadır. Tarama modelleri, geçmişte varolmuş ya da halen var olan bir durumu betimlemeyi hedefleyen araştırma modelleridir (Karasar, 1991). Tarama modelleri, geniş evrenin ya da örneklem grubunun bazı özelliklerinin açıklanmasında ve birbirleriyle olan ilişkilerine dair test ve analiz yapma imkanları sağlamaktadır.

3.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2018-2019 öğretim yılında Türkiye'deki devlet üniversitelerine bağlı Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemine ise bu üniversiteler arasından rastgele örnekleme (random) yöntemiyle seçilmiş beş üniversitenin (Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi) eğitim fakültelerinin bünyesinde bulunan müzik eğitimi anabilim dalında öğrenim görmekte olup piyano ve armoni derslerini alan ikinci ve üçüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Seçilen beş üniversite incelendiğinde toplamda 300 öğrencinin örnekleme oluşturduğu saptanmaktadır. Örneklem grubunun hepsine ulaşılamamış, bu öğrenciler arasından araştırmaya gönüllü olarak katılan 153 öğrenci ile araştırma gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1: Araştırmanın Örneklem Grubu

Üniversite	Sınıf	Ulaşılan Öğrenci Sayısı
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2. sınıf	24
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	3. sınıf	22
Gazi Üniversitesi	2. sınıf	19
Gazi Üniversitesi	3. sınıf	16
Marmara Üniversitesi	2. sınıf	9
Marmara Üniversitesi	3. sınıf	11
Giresun Üniversitesi	2. sınıf	8
Giresun Üniversitesi	3. sınıf	12
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2. sınıf	18
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	3. sınıf	14
Toplam		153

Tablo 1’de görüldüğü üzere, araştırmanın örneklem grubunu seçilen beş devlet üniversitesinden 153 öğrenci oluşturmaktadır ve anket doldurmaya gönüllü öğrencilerin üniversitelere göre dağılımları verilmiştir. Bu veriler sonucunda anketleri cevaplamaya gönüllü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi’nde 46, Gazi Üniversitesi’nde 35, Marmara Üniversitesi’nde 20, Giresun Üniversitesi’nde 20, Gaziosmanpaşa Üniversitesi’nde 32 öğrenci bulunmaktadır.

3.3 Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın verileri, MEABD’lerde öğrenim gören 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano ve armoni derslerine yönelik olan tutumlarının belirlenmesi amacıyla Tufan ve Güdek’in (2008) geliştirdiği, 30 sorudan oluşan, ölçekteki soruların yanıtında “Kuvvetle Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmam, Asla Katılmam” ifadelerinin yer aldığı piyano dersine yönelik tutum ölçeği ve Kalkandelen’in (2016) geliştirdiği 23 sorudan oluşan, “Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum” ifadelerinin yer aldığı armoni dersine yönelik tutum ölçeğinin seçilen 5 üniversitedeki (Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Giresun Üniversitesi) 2. ve 3. sınıf öğrencilerinden anket yapmaya gönüllü, araştırmanın örneklemini oluşturan 153 öğrenciye uygulanması yoluyla toplanmıştır. Araştırma kapsamında ülkemizde eğitim vermeye devam eden üniversiteler arasından rastgele seçilmiş 7 üniversitedeki 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin örneklem grubunu oluşturması planlanmıştır. Ancak, bürokratik nedenlerden dolayı Dokuz Eylül Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi’ndeki öğrencilere ulaşamadığından ve elde edilen verilerin geçerliliğinin olmaması nedeni ile planlanan örneklem grubuna

ulaşılamamıştır. Ayrıca araştırmaya gönüllü olarak katılan öğrencilerin armoni dersi başarı düzeylerinin belirlenmesinde, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı güz dönemi not ortalamaları dikkate alınmıştır.

3.4 Verilerin Analizi

Tablo 2 ve Tablo 3'te 153 öğrenciye uygulanan piyano dersine ve armoni dersine yönelik tutum ölçeklerinin güvenilirlik değerleri verilmiştir.

Tablo 2: Piyano Dersi Tutum Ölçeği Güvenirlik Tablosu

n	\bar{X}	v	Soru Sayısı	Cronbach Alpha
153	3,28	0,042	30	0,905

Tablo 3: Armoni Dersi Tutum Ölçeği Güvenirlik Tablosu

n	\bar{X}	v	Soru Sayısı	Cronbach Alpha
153	3,30	0,070	23	0,866

Piyano ve armoni tutum ölçeklerine güvenilirlik testi yapılmıştır. Test sonucunda 30 sorudan oluşan piyano tutum ölçeğinin güvenilirlik sonucunun $a=0,905$ olduğu tespit edilmiştir. Aynı test 23 sorudan oluşan armoni tutum ölçeğine de yapılmış olup ve $a=0,866$ değerine ulaşılmıştır. Ölçeklerin genel ortalamaları alınırken olumsuz sorulara ilişkin cevaplar ters kodlanarak (recode) değerlendirilmiştir.

Araştırmanın hedefleri doğrultusunda elde edilen veriler, öncelikle verilerin yüzde (%), frekans (f) ve aritmetik ortalamaları alınarak çözümlenmiştir. Araştırmaya gönüllü olarak katılan üniversitelerdeki öğrenci dağılımlarının normal dağılım gösterip göstermediğinin anlaşılması için Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmıştır. Yapılan Kolmogorov-Smirnov testi ile grupların normal dağılım göstermediği anlaşıldığından (piyano tutum ölçeği için yapılan Kolmogorov-Smirnov testi sonucu

$p=0,00$, armoni tutum ölçeği için yapılan Kolmogorov-Smirnov testi sonucu $p=0,02$) nonparametriktestlerden yararlanılmıştır.

Öğrencilerin piyano ve armoni dersine yönelik tutumları ve armoni dersi başarı düzey ilişkilerinin karşılaştırılmasında ise Spearman Korelasyon testi kullanılmıştır. Korelasyon analizleri, değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü, derecesini ve önemini ortaya koyan istatistiksel yöntemler olarak adlandırılırlar. İlişkinin yönünü ve derecesini belirten katsayıya ise korelasyon katsayısı denir. Araştırmada 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin sınıf dağılımına ve üniversite dağılımına bakıldığında, araştırmaya gönüllü öğrenci mevcudu her sınıf ve her üniversitede eşit olmadığından Spearman Korelasyon Analizi yapılmıştır. Spearman Korelasyon Analizi, değişkenlerin oransal ya da aralıklı ölçek ile elde edilmiş ancak dağılım olarak normal dağılıma uygunluk göstermediği durumlarda kullanılır (Çolak, 2014).

Sınıf değişkenini test etmek için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Mann Whitney U testi normal dağılım özelliği göstermeyen bir dağılımda iki bağımsız grup ortalamalarını karşılaştırmak amacıyla kullanılan non-parametrik bir yöntemdir (Çolak, 2014).

Üniversite değişkenini test etmek için ise, Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Kruskal-Wallis testleri belirli sayıda gruplar için parametrik olmayan, 3 veya daha fazla değişkenin test edilmesi için kullanılan testlerdir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

IV. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırma kapsamında toplanan veriler, araştırmanın problemine ve alt problemlerine uygun olacak şekilde analiz edilmiştir. Araştırmanın bu bölümünde, analizler sonucunda ortaya çıkan bulgular alt problemlerin sırasına göre oluşturulmuştur.

4.1 Birinci Alt Problemin Çözümlemesi

2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları nasıldır ?

Birinci alt problem kapsamında, araştırmanın örneklemini oluşturan MEABD’lerdeki 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları incelenmiştir ve ortaya çıkan bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Piyano Dersi Tutum Ölçeği Sonuçları

SORULAR	2.SINIF	3.SINIF	ORTALAMA
1.Piyano dersine hevesle gelirim.	3,26	3,29	3,28
2.Piyano dersi ile ilişkili her şeye merak duyarım.	3,28	3,34	3,31
3.En sevdiğim ders piyano dersidir.	3,09	3	3,05
4.Piyano dersi hiçbir zaman ilgimi çekmedi.	3,60	3,35	3,48
5.Piyano dersi olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum.	3,81	3,67	3,73
6.Piyano ders saatlerinin artmasını isterim.	3,32	3,20	3,26
7.Beni müziğe bağlayan, piyano dersidir.	3,04	3,08	3,06
8.Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.	3,04	3,04	3,04
9.Piyano dersi seçmeli bir ders olsa çok sevinirim.	2,92	2,93	2,93
10.Kendimi bildim bileli piyano dersi almak istemişimdir.	3,35	3,15	3,25

11. Bence piyano dersi müzik öğretmenleri için gereksizdir.	3,65	3,61	3,63
12. Piyano dersini hiç kaçırmak istemem.	3,42	3,32	3,37
13. Üniversiteyi bitirdikten sonra asla piyano dersi ile ilgili bir şey görmek istemiyorum.	3,68	3,56	3,62
14. Piyano derslerine katılmadığımda üzülürüm.	3,21	3,28	3,24
15. Piyano dersinde huzur bulurum.	3,14	3,20	3,17
16. Piyano dersinden keyif almıyorum.	3,26	3,24	3,25
17. Keşke her ders piyano dersi gibi olsa.	3,10	3	3,05
18. Piyano derslerinde verilen her eseri ayırt etmeksizin zevkle çalışırım.	3,13	2,84	2,99
19. Piyano derslerinin neden zorunlu olduğunu anlayamıyorum.	3,59	3,25	3,42
20. Piyano dersi benim için her zaman önemli olmuştur.	3,51	3,57	3,54
21. Piyano dersinden sonra kendimi bıkkın hissederim.	3,35	2,97	3,16
22. Piyano dersine geç kalmak bile beni çok rahatsız eder.	3,29	3,07	3,18
23. Piyano dersiyle ilgili etkinliklere severek katılırım.	3,32	3,08	3,20
24. Piyano dersinin önümde bir engel gibi olduğunu hissederim.	3,49	3,32	3,41
25. Piyano dersinde verilen ödevleri severek yaparım.	3,12	3,19	3,15
26. Piyano dersinin beklentilerime cevap vermediğini düşünürüm.	3,33	3,37	3,35
27. Piyano ve piyano dersiyle ilgili konuşmaktan büyük zevk alırım.	3,32	3,21	3,27
28. Piyano dersinin saatleri keşke daha fazla olsa.	3,10	3,13	3,12

29.Piyano dersinin benim yeteneğimi ortaya çıkaramadığımı düşünürüm.	3,53	3,27	3,40
30.Piyano dersi sıkıcı bir derstir.	3,42	3,36	3,39
GENEL ORTALAMA:	3,33	3,23	3,28

Tablo 4’te görüldüğü üzere, araştırmaya gönüllü olarak katılan 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının genel ortalamasının 3,28 olduğu görülmektedir. 2. sınıf öğrencilerinin piyano tutum ölçeği yanıtlarından ulaşılan verilere göre tutum ölçeği ortalamaları 3,33, 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının ortalamasına bakıldığında ise 3,23 olarak görülmektedir.

Tablo 4’ten edinilen bulgular doğrultusunda, araştırmaya gönüllü olarak katılan 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının sonuçlarını kıyasladığımızda ise, sonuçların birbirine çok yakın olduğunu ancak 2. sınıf öğrencilerinin 3. sınıf öğrencilerine göre tutum ortalamalarının nispeten daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

4.2 İkinci Alt Problemin Çözülmesi

2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları nasıldır ?

Araştırma kapsamındaki ikinci alt problem olan, araştırmanın örneklemini oluşturan MEABD’lerdeki 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları incelenmiştir ve ortaya çıkan bulgular Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5: Armoni Dersi Tutum Ölçeği Sonuçları

SORULAR	2.SINIF	3.SINIF	ORTALAMA
1.Armoni dersleri benim için sıkıcıdır.	3,67	3,41	3,54
2.Armoni dersinde eski öğrendiklerimle yeni bilgilerim arasındabağlantılar kuramıyorum.	3,66	3,33	3,50
3.Armoni dersinde kendimi yetersiz hissediyorum.	3,55	3,29	3,42
4.Armoni dersinin işlevini tam olarak anlamamaktayım.	3,64	3,45	3,54
5.Armoni dersine aktif katılamıyorum.	3,57	3,04	3,30

6.Armoni dersinde ders geçme kaygısı yaşarım.	3,36	3,01	3,18
7.Armoni dersinde yazılan örneklerin piyano ile uygulamayla pekiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.	3,53	3,44	3,49
8.Armoni dersinde yapılan çalışmaları zor buluyorum.	3,20	3,08	3,14
9.Armoni derslerinden zevk alırım.	3,69	3,32	3,51
10.Armoni derslerinde yaratıcılığımı kullanabildiğimi hissedirim.	3,57	3,28	3,43
11.Armoni dersinin yararlı bir ders olduğunu düşünürüm.	3,71	3,57	3,64
12.Armoni dersinde yazılan eserleri dinlemek, yapılan yanlışları görmemizi sağlıyor.	3,66	3,64	3,65
13.Armoni dersindeki konuların azaltılması gerektiğini düşünüyorum.	3,03	2,94	2,99
14.Armoni dersinde yazdıklarımı çalmak gözümü korkutur.	3,10	2,57	2,84
15.Armoni derslerini verimli bulmuyorum.	3,48	3,33	3,41
16.Armoni sınavlarından korkarım.	2,98	2,80	2,89
17.Armoni sınavlarında soru içeriklerinden dolayı sıkıntı yaşarım.	3,48	2,84	3,16
18.Armoni sınavları derste öğrendiklerimizi tam olarak sınamadığını düşünmek beni korkutur.	3,11	3,02	3,07
19.Armoni sınavlarında sadece yazılı sınavın olması beni kaygılandırır.	3,32	2,90	3,11
20.Armoni sınavında farklı soru modelleri (boşluk doldurma, şıklı sorular vb.) olması beni cesaretlendirir.	3,12	3,44	3,28
22.Armoni sınavlarında farklı soru tiplerinin olmaması beni kaygılandırır.	2,98	2,94	2,96
23.Armoni sınavlarının sonrasında derste sınavın analizinin yapılması beni mutlu eder.	3,76	3,65	3,71
GENEL ORTALAMA	3,41	3,18	3,30

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya gönüllü olarak katılan 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumlarının genel ortalamasının 3,30 olduğu görülmektedir. 2. sınıf öğrencilerinin armoni tutum ölçeği yanıtlarından ulaşılan verilere göre tutum ölçeği ortalamaları 3,41, 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumlarının ortalamasına bakıldığında ise 3,18 olarak görülmektedir.

Tablo 5'ten edinilen bulgular doğrultusunda, araştırmaya gönüllü olarak katılan 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumlarının sonuçlarını kıyasladığımızda ise, ortalamaların birbirine çok yakın olduğunu ancak 2. sınıf öğrencilerinin 3. sınıf öğrencilerine göre armoni tutum ortalamalarının daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

4.3 Üçüncü Alt Problemin Çözülmesi

2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersi başarı düzeyleri nasıldır ?

Araştırmadaki üçüncü alt problem olan, araştırmanın örneklemini oluşturan MEABD'lerdeki 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersi başarı düzeyleri incelenmiştir ve ortaya çıkan bulgular Tablo 6 ve Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 6: 2. Sınıf Öğrencilerinin Armoni Dersi Başarı Düzeyleri

ÖĞRENCİ	NOT	ÖĞRENCİ	NOT
1.öğrenci	100	40.öğrenci	95
2.öğrenci	81	41.öğrenci	82
3.öğrenci	96	42.öğrenci	77
4.öğrenci	69	43.öğrenci	100
5.öğrenci	72	44.öğrenci	65
6.öğrenci	68	45.öğrenci	80
7.öğrenci	89	46.öğrenci	95
8.öğrenci	79	47.öğrenci	70
9.öğrenci	98	48.öğrenci	80
10.öğrenci	82	49.öğrenci	72
11.öğrenci	70	50.öğrenci	74
12.öğrenci	92	51.öğrenci	69
13.öğrenci	71	52.öğrenci	81

14.öğrenci	93	53.öğrenci	93
15.öğrenci	76	54.öğrenci	74
16.öğrenci	65	55.öğrenci	88
17.öğrenci	84	56.öğrenci	96
18.öğrenci	63	57.öğrenci	89
19.öğrenci	77	58.öğrenci	100
20.öğrenci	89	59.öğrenci	93
21.öğrenci	76	60.öğrenci	85
22.öğrenci	65	61.öğrenci	70
23.öğrenci	50	62.öğrenci	100
24.öğrenci	74	63.öğrenci	94
25.öğrenci	90	64.öğrenci	82
26.öğrenci	78	65.öğrenci	79
27.öğrenci	66	66.öğrenci	84
28.öğrenci	92	67.öğrenci	90
29.öğrenci	88	68.öğrenci	69
30.öğrenci	60	69.öğrenci	64
31.öğrenci	100	70.öğrenci	59
32.öğrenci	63	71.öğrenci	79
33.öğrenci	90	72.öğrenci	88
34.öğrenci	78	73.öğrenci	57
35.öğrenci	70	74.öğrenci	94
36.öğrenci	90	75.öğrenci	78
37.öğrenci	84	76.öğrenci	81
38.öğrenci	71	77.öğrenci	79
39.öğrenci	76	78.öğrenci	98
ORTALAMA	80,49		

Tablo 7: 3. Sınıf Öğrencilerinin Armoni Dersi Başarı Düzeyleri

ÖĞRENCİ	NOT	ÖĞRENCİ	NOT
1.öğrenci	65	41.öğrenci	65
2.öğrenci	53	42.öğrenci	97
3.öğrenci	85	43.öğrenci	89
4.öğrenci	78	44.öğrenci	74
5.öğrenci	68	45.öğrenci	66
6.öğrenci	79	46.öğrenci	95
7.öğrenci	82	47.öğrenci	45
8.öğrenci	95	48.öğrenci	65
9.öğrenci	75	49.öğrenci	66
10.öğrenci	84	50.öğrenci	89
11.öğrenci	75	51.öğrenci	90
12.öğrenci	74	52.öğrenci	84
13.öğrenci	95	53.öğrenci	72
14.öğrenci	78	54.öğrenci	69
15.öğrenci	56	55.öğrenci	85
16.öğrenci	88	56.öğrenci	86
17.öğrenci	100	57.öğrenci	78
18.öğrenci	85	58.öğrenci	82
19.öğrenci	91	59.öğrenci	84
20.öğrenci	78	60.öğrenci	65
21.öğrenci	61	61.öğrenci	68
22.öğrenci	76	62.öğrenci	66
23.öğrenci	80	63.öğrenci	71
24.öğrenci	78	64.öğrenci	65
25.öğrenci	87	65.öğrenci	86
26.öğrenci	80	66.öğrenci	84
27.öğrenci	60	67.öğrenci	91
28.öğrenci	71	68.öğrenci	57
29.öğrenci	83	69.öğrenci	64
30.öğrenci	75	70.öğrenci	76
31.öğrenci	100	71.öğrenci	91

32.öğrenci	96	72.öğrenci	66
33.öğrenci	58	73.öğrenci	87
34.öğrenci	85	74.öğrenci	75
35.öğrenci	66	75.öğrenci	83
36.öğrenci	92	ORTALAMA	77,69
37.öğrenci	76		
38.öğrenci	96		
39.öğrenci	72		
40.öğrenci	75		

Tablo 6 ve Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya gönüllü olarak katılan 78 2. sınıf öğrencisinin 2018-2019 eğitim-öğretim yılı güz dönemi armoni dersi not ortalamaları 80,49'dur. 75 kişiden oluşan 3. sınıf öğrencilerinin 2018-2019 eğitim-öğretim yılı güz dönemi armoni dersi not ortalamaları ise 77,69'dur. 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersi başarı düzeylerine bakıldığında, araştırmaya gönüllü olarak katılan 153 öğrencinin genel not ortalamaları 79,09'dur.

Tablo 6 ve Tablo 7'ye göre araştırmaya gönüllü olarak katılan 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersi başarı düzeyi ortalamalarının iyi düzeyde olduğu söylenebilir. 2. ve 3. sınıflar arasında kıyaslama yapılır ise, 2. sınıf öğrencilerinin armoni dersi başarı düzeylerinin 3. sınıf öğrencilerine göre nispeten daha yüksek ve daha başarılı olduğu biçiminde yorumlanabilir.

4.4 Dördüncü Alt Problemin Çözülmesi

2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersi ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ?

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında, araştırmaya gönüllü olarak katılan MEABD 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri ve armoni dersine yönelik tutumlarının ilişkisi incelenmiştir. Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 8'de gösterilmektedir.

Tablo 8: Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları

		Piyano Dersi Tutum	Armoni Dersi Tutum	Armoni Dersi Başarı Düzeyi
Piyano Dersi Tutum	Korelasyon	1	0,169	-0,055
	P		0,037	0,497
	n	153	153	153
Armoni Dersi Tutum	Korelasyon	0,169	1	0,390
	P	0,037		0,000
	N	153	153	153
Armoni Dersi Başarı Düzeyi	Korelasyon	-0,055	0,390	1
	P	0,497	0,000	
	n	153	153	153

Tablo 8’de görüldüğü üzere, yapılan Spearman Korelasyon testine göre araştırmaya gönüllü olarak katılan 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında $p=0,037$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,497$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,000$ değerleri bulunmuştur.

Tablo 8’deki bulgulara göre, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı ilişki olduğu şeklinde yorum yapılabilir.

2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersi ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasındaki ilişkinin üniversitelere göre bulguları Tablo 9, Tablo 10, Tablo 11, Tablo 12 ve Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 9: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları

		Piyano Dersi Tutum	Armoni Dersi Tutum	Armoni Dersi Başarı Düzeyi
Piyano Dersi Tutum	Korelasyon	1	-0,065	-0,100
	p		0,668	0,510
	n	46	46	46
Armoni Dersi Tutum	Korelasyon	-0,065	1	0,286
	p	0,668		0,054
	n	46	46	46
Armoni Dersi Başarı Düzeyi	Korelasyon	-0,100	0,286	1
	p	0,510	0,054	
	n	46	46	46

Tablo 9'a göre, yapılan korelasyon testi bulgularından Ondokuz Mayıs Üniversitesi 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında $p=0,668$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,510$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,054$ değerlerine ulaşılmıştır.

Tablo 9'daki bulgulara göre, Ondokuz Mayıs Üniversitesi 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında, piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı ilişki olmadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 10: Gazi Üniversitesi Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları

		Piyano Dersi Tutum	Armoni Dersi Tutum	Armoni Dersi Başarı Düzeyi
Piyano Dersi Tutum	Korelasyon	1	0,067	-0,190
	P		0,700	0,912
	n	35	35	35
Armoni Dersi Tutum	Korelasyon	0,067	1	0,698
	p	0,700		0,000
	n	35	35	35
Armoni Dersi Başarı Düzeyi	Korelasyon	-0,19	0,698	1
	p	0,912	0,000	
	n	35	35	35

Tablo 10'a göre, Gazi Üniversitesi 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında $p=0,700$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,912$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,000$ değerlerine ulaşılmıştır.

Tablo 10'daki bulgulara göre, Gazi Üniversitesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında ve piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11: Marmara Üniversitesi Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları

		Piyano Dersi Tutum	Armoni Dersi Tutum	Armoni Dersi Başarı Düzeyi
Piyano Dersi Tutum	Korelasyon	1	0,065	0,072
	p		0,785	0,764
	n	20	20	20
Armoni Dersi Tutum	Korelasyon	0,065	1	0,435
	p	0,785		0,055
	n	20	20	20
Armoni Dersi Başarı Düzeyi	Korelasyon	0,072	0,435	1
	p	0,764	0,055	
	n	20	20	20

Tablo 11'e göre, Marmara Üniversitesi 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında $p=0,785$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,764$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,055$ değerlerine ulaşılmıştır.

Tablo 11'deki bulgulara göre, Marmara Üniversitesi 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında, piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 12: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları

		Piyano Dersi Tutum	Armoni Dersi Tutum	Armoni Dersi Başarı Düzeyi
Piyano Dersi Tutum	Korelasyon	1	0,449	-0,054
	p		0,010	0,771
	n	32	32	32
Armoni Dersi Tutum	Korelasyon	0,449	1	0,024
	p	0,010		0,896
	n	32	32	32
Armoni Dersi Başarı Düzeyi	Korelasyon	-0,054	0,024	1
	p	0,771	0,896	
	n	32	32	32

Tablo 12'ye göre, Gaziosmanpaşa Üniversitesi 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında $p=0,010$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,771$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,896$ değerlerine ulaşılmıştır.

Tablo 12'deki bulgulara göre, Gaziosmanpaşa Üniversitesi 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 13: Giresun Üniversitesi Piyano Tutum, Armoni Tutum ve Armoni Başarı Puanı Korelasyon (Spearman) Testi Sonuçları

		Piyano Dersi Tutum	Armoni Dersi Tutum	Armoni Dersi Başarı Düzeyi
Piyano Dersi Tutum	Korelasyon	1	0,184	-0,082
	p		0,437	0,732
	n	20	20	20
Armoni Dersi Tutum	Korelasyon	0,184	1	0,491
	p	0,437		0,028
	n	20	20	20
Armoni Dersi Başarı Düzeyi	Korelasyon	-0,082	0,491	1
	p	0,732	0,028	
	n	20	20	20

Tablo 13'e göre, Giresun Üniversitesi 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında $p=0,437$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,732$, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında $p=0,028$ değerlerine ulaşılmıştır.

Tablo 13'deki bulgulara göre, Giresun Üniversitesi 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında ve piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu yorumu yapılabilir.

4.5 Beşinci Alt Problemin Çözülmesi

2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersi ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında üniversite ve sınıf değişkenleri bakımından anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırmaya gönüllü olarak katılan 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersi ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasındaki ilişkinin üniversite değişkeni bakımından istatistikleri yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini

oluşturan Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Giresun Üniversitesi'nde öğrenim gören 2. ve 3. sınıf öğrencilerinden elde edilen bulgular Tablo 14, Tablo 15, Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 14: Üniversite Değişkenine Göre Piyano Dersi Tutum Sonuçları

	Üniversite	n	\bar{X}	p
Piyano tutum sonuçları	OMÜ	46	3,28	0.003
	GAZİ	35	3,34	
	MARMARA	20	3,68	
	GAZİOSMANPAŞA	32	3,11	
	GİRESUN	20	3,05	
	Toplam	153	3,28	

Tablo 14 incelendiğinde, araştırma kapsamında seçilen 5 üniversitenin (Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi) 2. ve 3. sınıfında öğrenim gören ve araştırmaya katılmaya gönüllü öğrencilerinin mevcutları ve öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumları verilmiştir. Tablo 14'e göre, Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 46 öğrencinin bulunduğu ve piyano dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,28 olduğu, Gazi Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 35 öğrencinin bulunduğu ve piyano dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,34 olduğu, Marmara Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 20 öğrencinin bulunduğu ve piyano dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,68 olduğu, Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 32 öğrencinin bulunduğu ve piyano dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,11 olduğu, Giresun Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 20 öğrencinin bulunduğu ve piyano dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,05 olduğu görülmektedir.

Tablo 14'e göre 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları arasında üniversite değişkeni bakımından anlamlı bir fark olduğu yorumu yapılabilir (**p=0,003**).

Tablo 15: Üniversite Değişkenine Göre Armoni Dersi Tutum Sonuçları

	Üniversite	n	\bar{X}	p
Armoni tutum sonuçları	OMÜ	46	3.68	0.000
	GAZİ	35	3.31	
	MARMARA	20	3.25	
	GAZİOSMANPAŞA	32	2.90	
	GİRESUN	20	3.08	
	Toplam	153	3.30	

Tablo 15 incelendiğinde, araştırma kapsamında seçilen 5 üniversitenin (Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi) 2. ve 3. sınıfta öğrenim gören ve araştırmaya katılmaya gönüllü öğrencilerinin mevcutları ve öğrencilerin armoni dersine yönelik tutumları verilmiştir. Tablo 15'e göre, Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 46 öğrencinin bulunduğu ve armoni dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,68 olduğu, Gazi Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 35 öğrencinin bulunduğu ve armoni dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,31 olduğu, Marmara Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 20 öğrencinin bulunduğu ve armoni dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,25 olduğu, Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 32 öğrencinin bulunduğu ve armoni dersine yönelik tutum ortalamalarının 2,90 olduğu, Giresun Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 20 öğrencinin bulunduğu ve armoni dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,08 olduğu görülmektedir.

Tablo 15'e göre 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları arasında üniversite değişkeni bakımından anlamlı bir fark olduğu yorumu yapılabilir (**p=0,000**).

Tablo 16: Üniversite Değişkenine Göre Armoni Dersi Başarı Düzeyi Sonuçları

	Üniversite	n	\bar{X}	p
Armoni başarı düzeyi sonuçları	OMÜ	46	81.84	0.371
	GAZİ	35	79.28	
	MARMARA	20	73.40	
	GAZİOSMANPAŞA	32	77.62	
	GİRESUN	20	77.50	
	Toplam	153	79.09	

Tablo 16 incelendiğinde, araştırma kapsamında seçilen 5 üniversitenin (Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi) 2. ve 3. sınıfında öğrenim gören ve araştırmaya katılmaya gönüllü öğrencilerinin mevcutları ve armoni dersi başarı düzeyleri verilmiştir. Tablo 16'ya göre, Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 46 öğrencinin bulunduğu ve armoni dersi başarı düzeyleri ortalamasının 81,84 olduğu, Gazi Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 35 öğrencinin bulunduğu ve armoni dersi başarı düzeyleri ortalamalarının 79,28 olduğu, Marmara Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 20 öğrencinin bulunduğu ve armoni dersi başarı düzeyleri ortalamalarının 73,40 olduğu, Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 32 öğrencinin bulunduğu ve armoni dersi başarı düzeyleri ortalamalarının 77,62 olduğu, Giresun Üniversitesi'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 20 öğrencinin bulunduğu ve armoni dersi başarı düzeyleri ortalamalarının 77,50 olduğu görülmektedir.

Tablo 16'ya göre 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersi başarı düzeyleri arasında üniversite değişkeni bakımından anlamlı bir fark olmadığı yorumu yapılabilir (**p=0,371**).

Araştırma kapsamındaki 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersi ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasındaki ilişkinin sınıf değişkeni bakımından istatistikleri yapılmıştır ve elde edilen bulgular Tablo 17, Tablo 18, Tablo 19'da verilmiştir.

Tablo 17: Sınıf Değişkenine Göre Piyano Dersi Tutum Sonuçları

	sınıf	n	\bar{X}	Mann-Whitney U	p
Piyano tutum sonuçları	2.sınıf	78	3,33	2754.000	0.532
	3.sınıf	75	3,23		
	Toplam	153	3,28		

Tablo 17 incelendiğinde, 2. sınıf öğrencilerinin 78 kişiden oluştuğu ve piyano dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,33 olduğu, 3. sınıf öğrencilerinin mevcudu 75 olup, piyano dersine yönelik tutum ortalamalarına bakıldığında 3,23 olduğu ve 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutum ortalamalarına genel olarak bakıldığında; ortalama olarak 3,28 olduğu görülmektedir.

Tablo 17'ye göre, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları arasında sınıf değişkeni bakımından anlamlı bir fark olmadığı yorumu yapılabilir (**p=0,532**).

Tablo 18: Sınıf Değişkenine Göre Armoni Dersi Tutum Sonuçları

	sınıf	n	\bar{X}	Mann-Whitney U	p
Armoni tutum sonuçları	2.sınıf	78	3,41	2260.500	0.015
	3.sınıf	75	3,18		
	Toplam	153	3,30		

Tablo 18 incelendiğinde, 78 kişiden oluşan 2. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,41 olduğu, 75 kişiden oluşan 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,18 olduğu ve 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutum ortalamalarına genel olarak bakıldığında; 3,30 olduğu görülmektedir.

Tablo 18'e göre, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutumları arasında sınıf değişkeni bakımından anlamlı bir fark olduğu yorumu yapılabilir (**p=0,015**).

Tablo 19: Sınıf Değişkenine Göre Armoni Dersi Başarı Düzeyleri Sonuçları

	sınıf	n	\bar{X}	Mann-Whitney U	p
Armoni başarı düzeyi	2.sınıf	78	80,49	5438.500	0.219
	3.sınıf	75	77,69		
	Toplam	153	79,09		

Tablo 19 incelendiğinde, 2. sınıf öğrencilerinin armoni dersi başarı düzeyleri ortalamalarının 80,49 olduğu, 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersi başarı düzeyleri ortalamalarının 77,69 olduğu ve 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin armoni dersi başarı düzeyleri ortalamalarına genel olarak bakıldığında; 79,09 olduğu görülmektedir.

Tablo 19'a göre, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersi başarı düzeyleri arasında sınıf değişkeni bakımından anlamlı bir fark olmadığı yorumu yapılabilir (**p=0,219**).

BEŞİNCİ BÖLÜM

V. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın alt problemlerine bağlı olarak elde edilen bulguların sonuçları tartışılmıştır. Sonuç ve tartışmanın ardından öneriler bölümüne yer verilmiştir.

5.1 Sonuç ve Tartışma

Araştırmada hedeflenen kriterlere bağlı olarak Türkiye’deki 5 farklı üniversitenin MEABD’ndeki öğrencilere ulaşılmış ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 153 öğrenciden veriler toplanmıştır. Toplanan veriler araştırmanın problemi ve alt problemlerine bağlı olarak analiz edilmiştir ve bulgulara ulaşılmıştır. Bu bölümde, ortaya çıkan bulgulara ait analiz edilen sonuçlar bu alanda yapılmış çalışmalar ile tartışılmıştır.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, 2. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,33, 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,23 ve 2. ve 3. sınıfların piyano dersine yönelik genel ortalaması 3,28’dir. Ulaşılan bulgulara göre 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 3,28 değeri piyano tutum ölçeğinde yer alan ‘Kararsızım’ seçeneği ile örtüşmektedir. Bu sonuç, Köse ve Gün’ün (2013) çalışmaları ile paralellik göstermemektedir. Köse ve Gün (2013) çalışma kapsamında elde ettikleri bulgularda, öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumlarının olumsuz yönde olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

2. sınıf öğrencilerinin armoni-kontrpuan-eşlik dersine yönelik tutum ortalamalarının 3,41, 3. Sınıf öğrencilerinin armoni-kontrpuan-eşlik dersine yönelik tutumlarının 3,18 olduğu ve 2. ve 3. sınıfların genel tutum ortalamalarının 3,30 olduğu bulgularından hareketle öğrencilerin armoni-kontrpuan-eşlik dersine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan bu sonuç, Cengiz ve Lehimler’in (2018) öğrencilerin armoni-kontrpuan-eşlik dersine yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçladıkları çalışmalarının

sonuçları ile örtüşmemektedir. Cengiz ve Lehimler'in (2018) çalışmalarında öğrencilerin armoni dersine yönelik tutumlarının 'Katılıyorum' düzeyinde 'olumlu' olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamındaki ulaşılan bulgulara göre, 2. sınıf öğrencilerinin armoni-kontrpuan-eşlik dersi başarı düzeyleri ortalamaları 80,49, 3. Sınıf öğrencilerinin 77,69, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin genel ortalamaları 79,09'dur. Ulaşılan bulgular öğrencilerin armoni-kontrpuan-eşlik dersi başarı düzeylerinin iyi olduğu sonucunu vermektedir. 77,09 puanı harf notu sistemine göre BB, 4'lük sisteme göre ise 3 değerine denk gelmektedir. Bu sonuç, Kurtuldu ve Odabaş'ın (2017) çalışmaları ile paralellik göstermemektedir. Kurtuldu ve Odabaş (2017) çalışmalarının sonucunda, öğrencilerin armoni dersine yönelik başarı puanları ortalamalarını 65,47 (orta düzeyde) olarak tespit etmişlerdir.

2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında ve armoni dersine yönelik tutumları ile armoni dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla beraber öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni-kontrpuan-eşlik dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucu da araştırmada edinilen bulgulara göre saptanmıştır. Demirtaş ve Eğilmez (2015) yaptıkları çalışmada, 4. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik olan tutumları ve eşlik dersi başarı puanlarının karşılaştırılmasını hedeflemişlerdir. Çalışmanın sonunda öğrencilerin piyano dersine yönelik olan tutumları ile eşlik dersi başarı puanları arasında bir ilişki görülmemiştir. Eşlik çalma dersinin 'Armoni-Kontrpuan-Eşlik' dersi ile ilişkili olduğu düşünülür ise, bu araştırmanın, Demirtaş ve Eğilmez'in (2015) yaptıkları çalışmanın sonuçları ile paralellik gösterdiği tartışması yapılabilir.

Araştırmanın beşinci alt probleminden ulaşılan bulgular sonucunda, 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin üniversite değişkeni bakımından piyano dersine yönelik tutumları ve armoni dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin armoni-kontrpuan-eşlik dersi başarı düzeyleri arasında üniversite değişkeni bakımından anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları ve armoni-kontrpuan-eşlik dersi başarı düzeyleri arasında sınıf değişkeni bakımından anlamlı bir fark olmadığı,

armoni dersine yönelik tutumları arasında sınıf değişkeni bakımından anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cengiz ve Lehimler (2018) çalışmalarında, müzik öğretmeni adaylarının armoni dersine yönelik tutumları arasında üniversite değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Araştırma, Cengiz ve Lehimler'in (2008) çalışmalarındaki sonuçlar ile örtüşmektedir.

Birbirleriyle ilişkili olarak düşünülen piyano ve armoni-kontrpuan-eşlik derslerinin ilişkisini saptamak amacı ile yapılan çalışma, araştırmanın alt problemlerinden elde edilen bulgular ile desteklenmiştir. Öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumları ile armoni dersine yönelik tutumları arasında, armoni dersine yönelik tutumları ile armoni-kontrpuan-eşlik dersi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2 Öneriler

Bu bölümde, araştırma sonunda edinilen sonuçlara bağlı olarak geliştirilen öneriler verilmiştir.

Birbirleriyle ilişkili olduğu düşünülen piyano ve armoni-kontrpuan-eşlik dersi arasındaki bağlantının, daha da güçlendirilmesi için bu derslerin birbiriyle ilişkili olarak yürütülmesi sağlanabilir. Öğretim elemanları tarafından öğrencilere çalışmaları için verilen piyano eserlerinin önce armonik analizi yapılarak, armoni-kontrpuan-eşlik derslerinde işlenen konuların teorik kısmı öğrenildikten sonra piyano çalgısı ile de pratik kısmının pekiştirilmesi sağlanarak öğrencilerin bu iki dersin birbiriyle bağlantısının farkına varması sağlanabilir.

Araştırma sonucunda öğrencilerin piyano ve armoni dersine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Mesleki müzik eğitimi verilen kurumlarda piyano ve armoni dersi önemli iki ders olarak görülmektedir. Araştırmada elde edilen verilere göre öğretmen adaylarının piyano ve armoni dersine yönelik tutumlarının artması için çalışmalar yapılmalı ve bu derslerin öğretim programı içerisindeki süresinin artması gerektiği düşünülmektedir.

Öğrencilerin armoni dersine yönelik tutum ölçeği sorularından '*armoni dersinde yazdıklarımı çalmak gözümü korkutur*' sorusuna verdikleri yanıtta, öğrencilerin yazdıklarını çalmada zorluk çektikleri görülmektedir. Bu sonuç doğrultusunda

öğretim elemanlarının, armoni dersinde daha çok çalgı ile pratik yaptırma yöntemini kullanması önerisi yapılabilir.

Gaziosmanpaşa Üniversite'nde öğrenim gören 2. ve 3.sınıf öğrencilerinin armoni dersine yönelik tutum ortalamaları, diğer üniversitedeki sonuçlara göre daha düşüktür. İlgili üniversitede, öğrencilerin armoni dersine yönelik tutumlarının düşük olmasının nedeni araştırılarak iyileştirilmeye yönelik çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Bu araştırma sadece rastgele seçilmiş 5 üniversitenin Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenim görmekte olan 2. ve 3. sınıf öğrencilerini kapsamaktadır. Bu nedenle yapılacak daha kapsamlı bir çalışma ile üniversite ve değişken çeşitliliği artırılarak daha geçerli sonuçlar elde edilebilir.

KAYNAKÇA

- Akert, R. M., Aronson, E. ve Wilson, T. D. (2012). *Sosyal psikoloji üzerine* (çeviri: O, Gündüz). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Akkaş, H. (1993). *Müzik ve medya uluslararası sanat sempozyumu*. İstanbul. Erişim Adresi: <http://www.ek.yildiz.edu.tr/images/images/yayinlar/muzikvemedya>
- Anastasi, A. ve Urbina, S. (1997). *Psychological testing* (7th printing). New Jersey: Prentice Hall.
- Berberoğlu, G. (1990). Kimyaya ilişkin tutumların ölçülmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 76(2), 6-8.
- Bilgin, S. (2006). Müzik eğitiminde kullanılan şarkıların müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşlik edilmesi. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, Pamukkale Üniversitesi, Denizli. Erişim Adresi: <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/pamukkale/S-Bilgin.pdf>
- Bobetsky, V. V. (2004). Piano proficiency: The perfect accompaniment for successful music educators. *Institute of Education Sciences Journal*, 11(4), 36-39.
- Cangal, N. (1999). *Armoni*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Cengiz, C. ve Lehimler, E. (2018). Müzik öğretmeni adaylarının armoni-kontrpuan-eşlik dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(1), 853-871.
- Christensen, L. (2000). *A survey of the importance of functional piano skills as reported by band, choral, orchestra, and general music teachers*. Oklahoma: Bell & Howell Information and Learning Company.
- Collingwood, R. G. (1958). *The principles of art*. Oxford: Oxford University Press.
- Çetin, İ. (2012). *Tutum nedir? Tutumların özellikleri nelerdir ?*. 8-10. Erişim adresi: https://www.tavsiyedyorum.com/makale_9597.htm.
- Çevik, B., Taviloğlu, İ. ve Canbey, E. G. (2010). Müzik öğretmeni adaylarının bireysel ve sosyo-ekonomik özellikleri ile armoni ve piyano derslerindeki başarıları arasındaki ilişkiler. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, Antalya.
- Çolak, E. (2014). *Korelasyon analizi*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik Anabilim Dalı, Eskişehir. Erişim adresi: http://eczacilik.anadolu.edu.tr/bolumSayfaları/belgeler/ecz2014%2012_20140527094539.pdf
- Demirtaş, S. ve Eğilmez, O. H. (2015). Müzik eğitimi anabilim dalı 4. sınıf öğrencilerinin piyano dersine karşı tutumlarının eşlik dersi başarı durumları ile karşılaştırılması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 31, 421-428.
- Elhankızı, A. (2012). *Armoni klasik batı sistemine rus ekolu yaklaşımları*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Enoch, Y. ve Lyke, J. (1987). *Creative piano teaching*. Illinois: Stipe Publishing Company.
- İlyasoğlu, E. (2003). *Zaman içinde müzik*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kalkandelen, N. (2019). *Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin armoni dersine ilişkin özdeğerlendirmeleri ve tutumları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

- Karasar, N. (1991). *Bilimsel araştırma yöntemi* (4. Baskı). Ankara: Sanem Matbaacılık.
- Karatay, L. (2016). *Piyano eğitiminin çocuklar için hiç bilmediğiniz 10 faydası*. Erişim Adresi: <https://onedio.com/haber/piyano-egitiminin-cocuklar-icin-10-faydasi-729598>.
- Kasap, T. B. (2004). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki yardımcı çalgı piyano dersleri üzerine bir araştırma. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Kılıç, D. B. Ç. (2017). Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin piyano dersi ile ilgili görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(9), 244-245.
- Kılıç, I. (2003). *Cumhuriyetimizin 80. yılında müzik sempozyumu*. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Kıvrak, Y. (2003). Müzik eğitimi çalgılarımız. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Köse, H. S. ve Gün, E. (2013). Müzik öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish*, 8(3), 250-253.
- Kurtuldu, M., K. ve Odabaş, E. (2017). Piyano öğrencilerinin armoni dersi başarıları ile deşifre becerilerinin incelenmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 5(2), 189-191.
- Kutluk, Ö. (1996). *Okul şarkılarına piyano ile eşlik yapabilme becerisinin geliştirilmesi üzerine bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Orhan, E. (2016). *Güzel sanatlar liselerinde öğrenim gören öğrencilerin piyanoda etkili çalışma durumları*. Yüksek Lisans Tezi, Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Rauscher, F., Shaw, G., Levine, L., Wright, E., Dennis, W. ve Newcomb, R. (1997). Music training causes long-term enhancement of preschool children's spatial-temporal reasoning. *The Journal of US National Library of Medicine National Institutes of Health*, 19(1), 2-8.
- Sevgi, A. (2005). Müzik öğretmenliği mesleği gerekleri doğrultusunda bir armoni eğitimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 199-211.
- Soysal, Ş. (2005). Temporal lobun sesi- müzik. *Yeni Symposium Dergisi*, 43, 107.
- Şen, U. S. (2016). *Müzik estetiği üzerine*. Ankara: Pegem Akademi.
- Şentürk, N. ve Çilingir, V. (2012). İlköğretim 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi öğretim programı kazanımlarını gerçekleştirebilmeleri konusunda kendi yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Sciences Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 1-6.
- Tufan, E. ve Güdek, B. (2008). Piyano dersi tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 77-79.
- Uçan, A. (1982). *Gazi yüksek öğretmen okulu müzik bölümü müzik alanı birinci yılı programının değerlendirilmesi*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitiminde kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınevi.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik / İnsan ve sanat eğitimi* (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar* (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınevi.
- Yıldız, G. (2002). *İlköğretimde müzik eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Yüksek Öğretim Kurumu. (2007). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. Erişim Adresi:

<https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/ogretmen-yetistirme-ve-egitim-fakulteleri.pdf>

Yüksek Öğretim Kurumu. (2018). *Müzik öğretmenliği lisans programı*. Erişim Adresi:

https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Muzik_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf

EKLER

Ek-1: Piyano Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

	Kuvvetle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmam	Asla Katılmam
1. Piyano dersine hevesle gelirim.					
2. Piyano dersi ile ilişkili her şeye merak duyarım.					
3. En sevdiğim ders piyano dersidir .					
4. Piyano dersi hiçbir zaman ilgimi çekmedi					
5. Piyano dersi olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum.					
6. Piyano ders saatlerinin artmasını isterim.					
7. Beni müziğe bağlayan, piyano dersidir.					
8. Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.					
9. Piyano dersi seçmeli bir ders olsa çok sevinirim .					
10. Kendimi bildim bileli piyano dersi almak istemişimdir.					
11. Bence piyano dersi müzik öğretmenleri için gereksizdir.					
12. Piyano dersini hiç kaçırmak istemem.					
13. Üniversiteyi bitirdikten sonra asla piyano dersi ile ilgili bir şey görmek istemiyorum.					
14. Piyano derslerine katılmadığımda üzülürüm.					
15. Piyano dersinde huzur bulurum.					
16. Piyano dersinden keyif almıyorum.					
17. Keşke her ders piyano dersi gibi olsa.					
18. Piyano derslerinde verilen her eseri ayırt etmeksizin zevkle çalışırım.					
19. Piyano derslerinin neden zorunlu olduğunu anlayamıyorum.					
20. Piyano dersi benim için her zaman önemli olmuştur.					
21. Piyano dersinden sonra kendimi bıkkın hissederim.					
22. Piyano dersine geç kalmak bile beni çok rahatsız eder.					
23. Piyano dersiyle ilgili etkinliklere severek katılıyorum.					
24. Piyano dersinin önümde bir engel gibi olduğunu hissederim.					
25. Piyano dersinde verilen ödevleri severek yaparım.					
26. Piyano dersinin beklentilerime cevap vermediğini düşünürüm.					

27. Piyano ve piyano dersiyle ilgili konuşmaktan büyük zevk alırım					
28. Piyano dersinin saatleri keşke daha fazla olsa.					
29. Piyano dersinin benim yeteneğimi ortaya çıkaramadığını düşünürüm.					
30. Piyano dersi sıkıcı bir derstir.					

Ek-2: Armoni Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

Aşağıdaki ifadeleri okuduktan sonra, bu ifadeye ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı, ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini işaretleyerek belirtiniz.	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1.“Armoni” dersleri benim için sıkıcıdır.					
2.“Armoni” dersinde eski öğrendiklerimle yeni bilgilerim arasında bağlantılar kuramıyorum.					
3.“Armoni” dersinde kendimi yetersiz hissediyorum.					
4.“Armoni” dersinin işlevini tam olarak anlamamaktayım.					
5.“Armoni” dersine aktif katılamıyorum.					
6.“Armoni” dersinde ders geçme kaygısı yaşıyorum.					
7.“Armoni” dersinde yazılan örneklerin piyano ile uygulamayla pekiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.					
8.“Armoni” dersinde yapılan çalışmaları zor buluyorum.					
9.“Armoni” derslerinden zevk alırım.					
10.“Armoni” derslerinde yaratıcılığımı kullanabildiğimi hissedirim.					
11.“Armoni” dersinin yararlı bir ders olduğunu düşünürüm.					
12.“Armoni” dersinde yazılan eserleri dinlemek, yapılan yanlışları görmemizi sağlıyor.					
13.“Armoni” dersindeki konuların azaltılması gerektiğini düşünüyorum.					
14.“Armoni” dersinde yazdıklarımı çalmak gözümü korkutur.					
15.“Armoni” derslerini verimli bulmuyorum.					
16.“Armoni” sınavlarından korkarım.					
17.“Armoni” sınavlarında soru içeriklerinden dolayı sıkıntı yaşıyorum.					
18.“Armoni” sınavları derste öğrendiklerimizi tam olarak sınamadığımı düşünmek beni korkutur.					
19.“Armoni” sınavlarında sadece yazılı sınavın olması beni kaygılandırır.					
20.“Armoni” sınavında farklı soru modelleri (boşluk doldurma, şıklı sorular vb.) olması beni cesaretlendirir.					
21.“Armoni” sınavında ünlü eserleri daha kolay çözümlerim ve bu beni mutlu eder.					
22.“Armoni” sınavlarında farklı soru tiplerinin olmaması beni kaygılandırır.					
23.“Armoni” sınavlarının sonrasında derste sınavın analizinin yapılması beni mutlu eder.					

Ek-3: Etik Kurul Kararı

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURUL KARARLARI

KARAR TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI
02.11.2018	9	2018 / 288

KARAR NO: 2018 - 288
Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Okan ÖNDER'in Dr. Öğrt. Üyesi Erdem ÇAĞLAR danışmanlığında "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano Dersine Olan Tutumları İle Armoni Dersi Başarı Düzeyleri ve Armoni Dersi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezine ilişkin anket çalışması okunarak görüşüldü.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Okan ÖNDER'in Dr. Öğrt. Üyesi Erdem ÇAĞLAR danışmanlığında "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano Dersine Olan Tutumları İle Armoni Dersi Başarı Düzeyleri ve Armoni Dersi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezine ilişkin anket çalışmasının kabulüne oybirliği ile karar verildi.

Ek-4: Ölçek Uygulama İzin Belgeleri

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : 55447807-302.14.06-E.65934
Konu : Okan ÖNDER' in Uygulama İzni Hk.

Otomatik

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğü' nün 03.12.2018 tarihli ve 49933177-302.14-E.27329 sayılı yazısı.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Okan ÖNDER' in "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano Dersine Karşı Olan Tutumları ile Armoni Dersi Başarı Düzeyleri ve Armoni Dersi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu tez çalışmasını uygulama izni Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Gereğini ve bilgilerinizi arz/rica ederim.

Prof. Dr. Cevdet COŞKUN
Rektör

Dağıtım:

Gereği:

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğüne

Bilgi:

Eğitim Fakültesi Dekanlığına
Devlet Konservatuvarına

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Giresun Üniversitesi Rektörlüğü Güre Yerleşkesi Gaziler Mah.Prof. Ahmet Taner Kışlalı
Cad. 28200 Merkez / GİRESUN
Telefon : 0 454 310 10 00 Faks: 0 454 310 11 19
E-Posta Adresi: bilgi@giresun.edu.tr İnternet Ağr: www.giresun.edu.tr

Bilgi için:Ali Osman OĞUR
Şef

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı :28654567-302.99/
Konu :Okan ÖNDER'in Uygulama İzni

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Kurupelit Kampüsü PK:55 139 Atakum/SAMSUN

İlgi : 03/12/2018 tarih ve 27329 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Okan ÖNDER'in ilgi yazınız ekinde yer alan tez çalışmasını Üniversitemizde uygulama talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür. Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr.İsa GÖKÇE
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Evrakı Doğrulamak İçin : https://cbys.gop.edu.tr/en/Vision/Validate_doc.aspx?V=BEA9B47AY

Taahhütlük Yerleşkesi 60150 Tokat/Türkiye

Tel: (0356)2521616
Faks: (0356)2521625

E-Posta: gensek@gop.edu.tr
Elektronik ağı: gensek.gop.edu.tr

Bilgi için: E.BAÇ Şef
Kep Adresleri :
gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr
gou@hs01.kep.tr (tebligat adresi)
gaziosmanpasasuni.hastane@hs03.kep.tr

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 98725097-100-E.133689
Konu : Okan ÖNDER'in Tez Çalışmasını Uygulama
İsteği

30/11/2018

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 28/11/2018 tarihli ve 42301062-100-E.132123 sayılı yazımız.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrenciniz Okan ÖNDER'in "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano Dersine Karşı Olan Tutumları ile Armoni Dersi Başarı Düzeyleri ve Armoni Dersi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu tez çalışmasının uygulamalarını Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans programında öğrenim gören 2. ve 3. sınıf öğrencilerine uygulama talebi Dekanlığımız tarafından uygun görülmüştür.
Bilgilerinize rica ederim.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Vedat CEYHAN
Dekan V.

Adres: Eğitim Fakültesi Dekanlığı Kurupelit/Samsun
Telefon: 0362 312 19 19 Faks: 0362 457 60 78
Elektronik Ağ: <http://www.omu.edu.tr/>

Arzu TOPUZ

5070 Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 17311665-044-
Konu : Anket Uygulama İzni (Okan
ÖNDER)

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 03/12/2018 tarihli ve 27329 sayılı yazı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Okan ÖNDER'in "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Pişano Derslerine Karşı Olan Tutumları İle Armoni Ders Başarı Düzeyleri ve Armoni Dersi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı tezi kapsamında uygulama yapma talebine ilişkin Üniversitemiz Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığının yazısı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Yaşar AYDEMİR
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:Gazi Eğitim Fakültesi Dekanlığının Yazısı (2 sayfa).

Evrakı Doğrulamak İçin: <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr>
Gazi Üniversitesi Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı Rektörlük Kampüsü Emniyet Mah.
Bandırma Cad. No: 6/6 06500 Yenimahalle/ ANKARA
Tel:0 (312) 212 68 40 Faks:0 (312) 202 28 08
e-Posta :ogris@gazi.edu.tr İnternet Adresi :www.ogris.gazi.edu.tr

Pin: 59532
Bilgi için :Yeliz Temiz
Bilgisayar İşletmeni

Evrak Tarih ve Sayısı: 12/12/2018-E.164398

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 16110545-302.08.01-E.1800359228
Konu : Okan ÖNDER'in Uygulama İzni

25.12.2018

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Körfez Mahallesi, 19 Mayıs Ünv., 55270
Atakum / SAMSUN

İlgi : 03.12.2018 27329 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Okan ÖNDER, "**Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano Dersine Karşı Olan Tutumları ile Armoni Dersi Başarı Düzeyleri ve Armoni Dersi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**" başlıklı tezinin uygulama çalışmasını Üniversitemize bağlı Atatürk Eğitim Fakültesi'nde yapmasının uygun olduğuna dair yazı sureti ilişikte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mustafa KURT
Rektör Adına
Rektör Yardımcısı

EK:
EK-1 Yazı Sureti
EK-2 Yazı Örneği

Güvenli elektronik imzalı aslı ile aynıdır.	
Tarih:	31 - 12 - 2018
İmza:	
Adı Soyadı:	Merve ŞENEL
Unvanı:	Memur

Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
34722 Kadıköy / İSTANBUL
Telefon: 0216 414 05 43
öğrenci.yeni.kayit@marmara.edu.tr
Kep Adresi: icsmarmarauniversitesi@ju01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:
Fuat ERDEM
Bilgi İşleri İşletmeni

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince Mustafa KURT tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://ebys.marmara.edu.tr/QR/38CE2C74E15F4EB3>

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Atatürk Eğitim Fakültesi

